

XXXIII. évfolyam. Budapest 1934. január hó.

1. szám.

26.328

KIR. KÖZJEGYZŐK

KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:

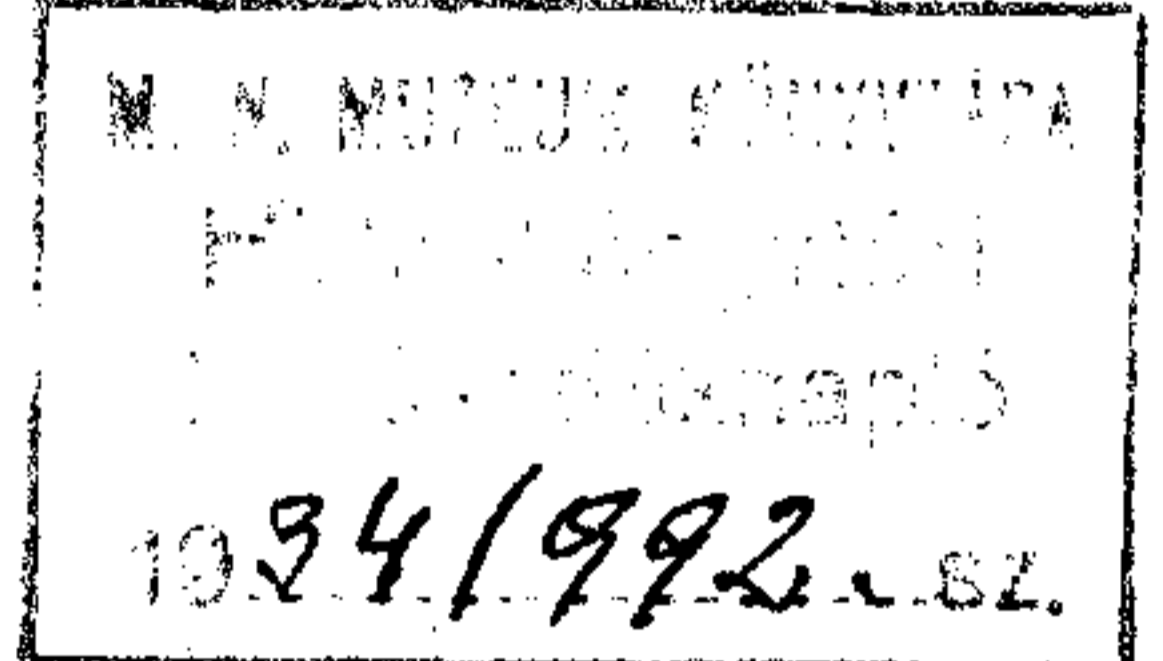
FEKETE LÁSZLÓ DR.

budapesti kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő:

SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.

budapesti kir. közjegyző.

KIADJA

A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE.

Megjelenik havonként egyszer
(július és augusztus hónapok kivételével).

BUDAPEST 1934.

Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53—6—95.

6719

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

FOLYÓIRAT A PERENKIVÜLI TÖRVÉNYKEZÉS
ÉS A KÖZJEGYZŐI GYAKORLAT SZÁMÁRA.

Főszerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

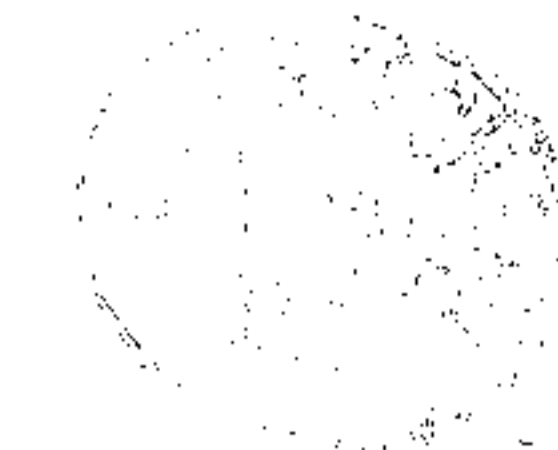
Felelős szerkesztő és kiadó:
SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR DR.
budapesti kir. közjegyző.

KIADJA
A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

- A jegyzői magánmunkálatok a képviselőházban.
- Kepes János dr.:** Adalékok egy Decreta Synodalia öröklési fejezetéhez.
- Králik Árpád dr.:** Néhány szemelvény.
- Közlemények.
 - Kamaraközi értekezlet.
 - A német közjegyzőség átalakulása.
 - Az egységes birói és ügyvédi vizsgálóbizottság teljes ülése.
 - Jogerős átadó végzéssel megállapított hagyatéki tárgyalási díjak részben, vagy egészben visszakövetelhetők-e a kir. közjegyzőtől.
 - A kamarák közleményei.
 - A közjegyzői szakkönyvtár alapja.
 - Díjmegállapítási kérdések.
 - Hagyatéki tárgyalási díj erejéig bekebelezett jelzálogjog a közjegyző egyszerű jelentésére törlendő.
 - A magánmunkálkodó jegyző lelkiismeretessége.
 - Telekkönyvi hatóság és a telekkönyvi rendtartás.
 - Felhívás.
 - Telman Sándor dr. az örökösödési eljárásról szóló könyvének második kiadása.
 - Jogi műszótárak.
- Kihirdetett törvények.
- Rendeletek.
- Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.
- Joggyakorlat.
 - Magánjog.
 - Illetékjog.
- Szerkesztői üzenetek.

BUDAPEST 1934.

Held János könyvnyomdája, II., Mecset-utca 8. Telefon: 53-6-95.

TARTALOM - MUTATÓ

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE
1934. évi XXXIII. évfolyamához.

CIKKEK ÉS EMLÉKSOROK:

	Oldal
<i>Antalfy Zsiros Aladár dr.</i> : Új illetékügyi rendeletek	327
<i>Antalfy Zsiros Aladár dr.</i> : A kir. közjegyzőhelyetteség múltja, jelene és jövője	436
<i>Barcs Ernő dr.</i> : Az új nyugdíjrendelet	227
<i>Boda Ernő dr.</i> : Nemzeti jogi muzeum a közjegyzőség emlékeivel	392
<i>Buhl Herbert dr.</i> : A közjegyzők szavatossági biztosítása Németországban	37
<i>Buhl Herbert dr.</i> : A közjegyzőség szellemi alapja. (Fordította: <i>Kubinyi Elek dr.</i>)	405
<i>G. B. Curti-Pasini és G. Galbiati</i> : Emléksorok	404
<i>Fabinyi Tihamér dr.</i> : Emléksorok	341
<i>Fekete László dr.</i> : A nyugdíjintézet bérháza	425
<i>Galánfy János dr.</i> : A közjegyzőség jövője	415
<i>Gállfy Ferenc dr.</i> : A második asszony özvegyi jogáról	317
<i>Holitscher Szigfrid dr.</i> : Az örökösödési eljárás reformja	419
<i>Kepes János dr.</i> : Adalékok egy decreta Synodalia öröklési fejezetéhez	7
<i>Kövess Béla dr.</i> : Közokirati kényszer	377
<i>Králik Árpád dr.</i> : Néhány szemelvény	14
<i>Králik Árpád dr.</i> : Néhány újabb szemelvény	216
<i>Krenner Zoltán dr.</i> : A közjegyzői rendtartás reformja	46, 93, 129., 185., 221
<i>Kubinyi Elek dr.</i> : Néhány szó a jegyzői magánmunkálatokról	141
<i>Kubinyi Elek dr.</i> : Jogalkotás és jogalkalmazás	409
<i>Kuncz Odön dr.</i> : Közjegyzők és a részvényjogi reform	354
<i>Lázár Andor dr.</i> : Emléksorok	341
<i>Lázár Ferenc dr.</i> : Megelőzés a jogélet magánjogi vonatkozásában	412

	Oldal
<i>Mártonffy Bogdán dr.</i> : Az örökösödési per bírósága a hatásköri bíróság mellőzésével fogantatosíthatja-e az általa hozott jogerős ítéletet, jogerős birói egyességet?	283
<i>Menyhárth Gáspár dr.</i> : Élőjog-e a jobbágyok öröklését szabályozó 1840: VIII. t. c.?	262
<i>Nagy Dezső Bálint dr.</i> : Van-e törvényes alapja a községi jegyzők magánmunkálati jogosultságának	385
<i>Olchváry Zoltán</i> : A joggyakorlat ismeretének szüksége a közokiratok felvételénél	344
<i>Osvald István dr.</i> : Emléksorok	342
<i>Sándorfalvi Pap István dr.</i> : Áltatóöröklés	211
<i>Sándorfalvi Pap István dr.</i> : A végrendelet pecsétje	348
<i>Pap József dr.</i> : Emléksorok	375
<i>Reichel Eduard dr.</i> : Az új osztrák közjegyzői kari biztosítás (Ismeretli: <i>Magyari Kossa Zoltán dr.</i>)	148
<i>Reichel Eduard dr.</i> : Az osztrák közjegyzői biztosítás (Fördította: <i>Magyari Kossa Zoltán dr.</i>)	395
<i>Schaurek Rafael dr.</i> : Frank Ignác tanítása a közös végrendeletről	372
<i>Szemerjay-Petrán Tibor dr.</i> : Okiratszerkesztés a magyar jogban	430
<i>Tasnádi Nagy András dr.</i> : Emléksorok	343
<i>Teller Miksa dr.</i> : Az okirati kényszer múltja és jövője	380
<i>Tóth Lajos dr.</i> : Magánjogunk kodifikációjának kérdéséhez	369
A budapesti kamara közgyűlése (Szpt.)	97
A Corpus Juris 350 éves, a debreceni kamara közgyűlése	265
A jegyzői magánmunkálatok a képviselőházban (Szpt.)	1
A jegyzői magánmunkálatok galériája (Szpt.)	193
A közjegyzői kamaraközi értekezlet memoranduma	171
A közjegyzői rendtartás reformja. A közjegyzői munkanapok nagyfontosságú eredménye (Szpt.)	311
A nemzetközi jogi egyesület XXXVIII. konferenciája	259
Kamarai közgyűlések	353
Közjegyzői ténytanúsítások	61
Madarász István (Szpt.)	89
Sorozatos közjegyzői vonatkozású évfordulatok (Szpt.)	351
Újabb jegyzetek a magánmunkálatok kérdéséhez (Szpt.)	115
Újabb offenziva a jegyzői magánmunkálatok ellen (Szpt.)	67
1874., 1884., 1894—1934. (Szpt.)	387

Közlemények.

	Oldal
A birói megbízotti hivatalos iratok másolatai hitelesítésének bélyege 2 pengő	248
A budapesti kamara társasvacsorái	202
A budapesti kamara közgyűlése	76
A budapesti kamara közleményei	291
A budapesti ügyvédi kör társasvacsorája	373
A díjmentes hagyatékok értékhatáráról (<i>Tamásfalvi Thury Géza dr.</i>)	238, 291
A hagyatéki tárgyalások nyilvánossága	293
A 350 éves Corpus Juris	339
A jegyzői magánmunkálatok galériája	162, 240, 296
A jegyzői magánmunkálatok kérdéséhez	374
A kamarák közleményei	24, 124
A kamaraközi értekezlet felterjesztése az igazságügyminiszterhez	162
A kir. közjegyzők postaküldeményeinek portózása	379
A közjegyzői szakkönyvtár	82, 124, 381
A közjegyzői szakkönyvtár alapja	24
A közjegyzőség egységesítése Németországban	198
A külföldi állampolgárok haláleset felvételének kezelése	164
A magánmunkálkodó jegyző lelkiismeretessége	27
A Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesületének közleményei	344
A német közjegyzőség átalakulása	19
A nyelvjogosítványhoz szükséges nyelvjártasság igazolásának újabb szabályozása	237, 343
A nyugdíjintézeti állandó döntőbíróóság	288
A nyugdíjintézeti döntőbíróóság megalakulása	338
A régi választói névjegyzékek megsemmisítése	379
A sikertelen árverés költségei	246
A szegedi kamara közgyűlése	289
A szombathelyi kamara közgyűlése	339
A telekkönyvi végzések hiányossága	124
Angyal Béla dr. a pécsi kamara új elnöke	233
Az egységes birói és ügyvédi vizsgálóbizottság teljes ülése	20
Az illeték kötelező lerovásának mellőzése hagyatékoknál (<i>Kepes János dr.</i>)	77
Az igazságügyminiszter a közjegyzőkről	371
Az országos egyesület 1934. évben nem tart vándorgyűlést	236
Az országos egyesület központi bizottságának ülése	290, 336

	Oldal
Az Országos Ügyvédmuzeum	81
Az örökösödési eljárás módosítása	203
Az örökösödési illeték bélyegjegyekben való lerovása	376
Áthelyezések	123, 335
Díjmegállapítási kérdések	25
Értekezlet az igazságügyminisztériumban	157
Fekete László dr. kormányfőtanácsos	156
Felhívás	28, 164, 299, 343
Galánffy János dr. a közjegyzői kar felsőházi képviselője	123
Grosschmid Géza dr. előadása a Jogászegyletben	198
Hagyatéktárgyalási díj erejéig bekebelezett jelzálogjog a köz- jegyző egyszerű jelentésére förlendő	26
Hagyaték tárgyalási díj jelzálogi biztosítása (Kepes János dr.)	247
Halálozás	236, 334, 372
Helyreigazítás	249
Hétvégi pihenő közjegyzői irodákban	203
Horthy Miklós (Szpt.)	370
Illetékügyi útmutató különös tekintettel a közjegyzői gyakorlatra	165, 203
Jegyzői magánmunkálatok galériája	339
Jogerős átadó végzéssel megállapított tárgyalási díjak részben vagy egészben visszakövetelhetők-e a közjegyzőtől (Már- tonffy Bogdán dr.)	21
Jogi műszótárak	28
Kamarák közleményei	236
Kamaraközi értekezlet	18, 288
Kihirdetett törvények	29, 124, 165, 249, 299
Kimutatás az állami nyugdíjas közjegyzőkről és közjegyzői alkalmazottokról	202
Kitüntetések	335
Közjegyzői okiratok készítése írógépen	292
Közjegyzői szakkönyvtár	165
Közjegyzőjelöltek igazolványának tartalma	343
Lakcimentudakolás	299
Lázár Ferenc dr. felsőházi felszólalása	77
Leltározás elrendelése, foganatosítása, amikor az örökösök ezt a pénzügyi hatóságnál kérik	294
Nemzetközi közjegyzői irodalom	200
Osvald István válasza a közjegyzői kar üdvözlő táviratára	373
Pap István cikke	235
Rendeletek	29, 82, 124, 165, 203, 249, 300, 344, 381
Telekkönyvi hatóság és a telekkönyvi rendtartás	27

	Oldal
Telman Sándor dr. az örökösödési eljárásról szóló könyvének második kiadása	28
Tilos a jegyzői magánmunkálat — Jugoszláviában (Közli: Magyar Kossa Zoltán dr.)	158
Tovább munkálkodnak a községi jegyzők, sőt közjegyzői tevé- kenységet végeznek	80
Új illetékkódex	76
Útlevel kiállítás díjak újabb szabályozása	298
Változás a Kuria vezetésében	337

Jogi és illetékügyi irodalmi szemle.

29, 82, 125, 166, 204, 250, 301, 345, 381

Szerkesztői üzenetek.

35, 170, 257, 309, 350

JOGGYAKORLAT.*

A.) Magánjog.

I. Általános rész.

50. Jogsabályokban való tévedés érvényesítésének feltétele	208
--	-----

II. Dologi jog.

1. Az idegen telken építés jogkövetkezményei	32
31. Nyilvános ingatlan árverés per útján való érvénytelenítése	168
37. Elidegenítési és megterhelési tilalom elővételi jog biztosítására	169
32. Haszonélvezeti jog bekebelezése ingatlan részre	168
51. A kereskedelmi zálogjogra vonatkozó 846. számú elvi jelentőségű hatá- rozat alkalmazása magánjogi zálogjogon	208
33. Egyetemleges jelzálogjog átvállalása	168
93. Keretbiztosítéki jelzálogjog külföldi pénzben meghatározott összegre	384
98. Végrehajtási jelzálogjog is átalakítható más fajú jelzálogjoggá	385
96. Az ingatlan haszonélvezetére a jelzálogjog külön be nem kebelezhető	385
90. Is'enfiszteletre szánt ingatlanok a közforgalmon kívül állanak s azokra végrehajtás nem vezethető	383

III. Kötelmi jog.

10. Vételár kitüntetése nélkül az ideiglenes szerződés hatálytalan	33
17. Jogügylet hatálytalanítása rosszhiszeműség okából	86
22. Az ingatlan kétségtelen megjelölése érvényességi feltétel	87
28. Harmadik személy javára kötött szerződések érvényességi feltétele	127
29. Korlátolt cselekvőképességű féllel kötött szerződés a jóváhagyás megtaga- dásáig nem érvényteleníthető	128
46. Ingatlan elidegenítő ügylet egymásra utaló két kereskedelmi levélben is érvényes	207

* A bal hasábon lévő számok a jogesetnek a közlönyben kitüntetett sorszámait, a jobb hasábon lévő számok pedig a közlöny oldalszámát jelzik.

	Oldal
47. Külföldi hitelező külföldi pénznemben kikötött követelésének kielégítése	207
68. Az érvénytelen kölcsönügylet következményeként az eredeti állapot állítandó helyre	305
97. Egy aranydollár 5*7176 pengőnek felel meg	385
78. 79. Gazdasági lehetetlenülés	347
82. Egyoldalú ígéretből általában kötelelem nem származik	348
27. Ajándékozási szándék megállapítása konkludens tényekből	127
34. Ajándékozás megállapításának feltételei	168
49. Ajándékozási szerződés hatálytalanítása	208
56. Jó erkölcsökbe ütköző kikötés, hogy az ügylet hatálytalanítása durva hálátlanság okából nem követelhető	256

IV. Személy- és családjog.

27. Halálozás csak a legszemélyesebb jogokat szünteti meg	127
48. A gyengeelméjűség főrvényes ismérvei	207
23. Törvénytelen származás kimondását örökösödési perben is lehet kérni	87
40. Államfői kegyelem újján való főrvényesítés	206
52. Alapítványi jogügylet létrejöttének alakiságai	209
12. Örökbecfogadási szerződés hatálytalanítása	85
6. A gyámhatóságtól jóváhagyott jogügylet megtámadási joga	33
3. Hozomány létesítési szándék	32
58. Járadék hozomány a hozományi tőke kamatának tekintendő	256
4. A gyógyszerész honorácior. Közszerzeményi minősítés a nem honoráciori tevékenységből származó vagyontárgyra	32
25. Közszerzeményi ingatlan egyoldalú elidegenítése	88
45. A közös szerzés véelme	207
53. Közszerzeményi vagyon természetben való megosztása	209
63. A közszerzeményből egyik házastársat kizáró megállapodást közjegyzői okiratba kell foglalni	305
5. Külön vagyon és közszerzemény összevegyülése	33
35. A feleség felelőssége a közös háztartásban kötött ügyletekért	168
59. Végleges nőtartásdíj csak az illő tartásig terjedhet	256
66. A nőtartásdíj felemelését, vagy leszállítását biztosító jogról a házastársak joghatályosan lemondhatnak	305
57. A házasság felbontására vonatkozó megállapodás a jó erkölcsökbe ütközik	256
61. Házasság megszűnése esetére a házassági vagyoni jogi viszonyoknak közjegyzői okiratban való rendezése a jó erkölcsökbe nem ütközik	304
64. Teljesedésbe ment olyan jogügyletet, melynek érvényességéhez közjegyzői okirat kell, ennek elmaradása miatt sem lehet megtámadni	305
67. Házastársak között kötött kölcsön szerződés közjegyzői okirat hiányában semmis és érvénytelen	305

V. Örökösödési jog.

83. Törvényes örökösödési jog terjedelme	348
88. Ági és szerzeményi vagyon összevegyülése	349
18. Betudás elengedése csak kifejezett kijelentéssel hatályos	87
36. Tanítási költségek betudás alá nem esnek	169

	Oldal
39. Előadomány mindkét szülőltől adottnak vélemezendő	206
14. Az örökösödési jogról való lemondás joghatálya	86
24. Örökrészre való kielégítés egyhatályú az örökösödési jogról való lemondással	88
54. Örökségről lemondó nyilatkozat megtámadása	209
2. Halálesetre szóló ajándékozási szerződés minősítési feltételei	32
43. A halálesetre megajándékozott jogi helyzete	207
11. Végrendelet értelmezése	85
16. Végrendeleti záradék	86
26. Végrendeleti meghagyás követelésének teljesítése	88
41. A végrendelet iveinek összefűzése nem végrendeleti cselekmény	206
42. Az 1876 : XVI. t. c. 5 §-a alá eső végrendelet kellékei	206
55. Örökösödési szerződés jellegével bíró végrendelet	256
7. A közös végrendelet joghatálya	33
9. Köteles részre jogosultak felelőssége további kötelesrészért	33
13. Kötelesrész sérelme	86
19. A kötelesrészt sem biztosító egyezség gyámhatósági jóváhagyás esetén sem joghatályos	87
30. Törvényes örökösödés és a kötelesrészhez való jog	128
60. Kötelesrésznek természetben való kiadása	257
80. A szükség örökös részére végrendeletben juttatott haszonélvezeti jog gyakorlása nem akadály a kötelesrész perrel való érvényesítésének	348
87. Felelősség a kötelesrészért	348
15. Az özvegyi jogra való érdemtelenség	86
38. Az özvegyi jog és a kötelesrész viszonya	206
44. Az özvegyi haszonélvezeti jog terjedelme	207
85. Özvegyi jog korlátozásánál az özvegy különvagyonának figyelembe vétele	348
86. Özvegyi haszonélvezeti jog korlátozása	348
89. Az özvegy özvegyi joga alapján a részvényekből álló hagyatéki vagyon ideiglenes kezelésére jogosult	349
95. Illetéktartozás bekebelezését a bekebelezett utóöröklési jog nem gátolja	385
81. A hagyatékhöz tartozó vagyontárgyaknak értékelési időpontja	348
8. A gyászruhák költsége nem hagyatéki teher	33
84. Örökösödési adóhátraléka hagyatéki tartozás	348

B) Peres és perenkívüli eljárások.

62. Közokiratnak a törvényben előirt kellékek fennforgása mellett teljes bizonyító ereje van	304
69. Az 1894 : XVI. t. c. 114. §-ában szabályozott eljárás akkor sem mellőzhető, ha a kincstár szállományi igényét már bejelentette	306
70. Külön felfolyamodás esetei örökösödési eljárásban	306
72. Készpénzhagyományost az örökösödési eljárás költségei nem terhelik	306
73. A közjegyző köteles összes díjait a hagyatéki iratok beterjesztése alkalmával felszámítani, mivel utólagos felszámításnak helye nincs	307
74. Közjegyző köteles a hagyatéki pótdíj felszámítását külön indokolni	307
76. Közjegyzői okirat alapján végrehajtást rendelő végzés ellen felfolyamodásnak is van helye	307

	Oldal
77. Választott birói eljárásban, ha a felhívott a magánuton történt felhívásra választott bíróját közli, ez ellen utóbb kifogást emelni nem lehet	308
94. Budapest székesfőváros részéről kiszabott vízdíj előnyös kielégítésben részesítendő	384
91. A telekkönyvi kérvényeknek mindig világosan helyet kell adni, vagy azokat el kell utasítani	384
92. A telekkönyvi intézménnyel kapcsolatos nyilvánosság és közhitel	384
71. A 60600/1926. I. M. rendelet 44. §-ában szabályozott külön eljárás igénybevétele	306
75. Az esetleg túlfizetett közjegyzői díj többlet visszatérítése iránt való igény is a 60600/1926. I. M. r. 44. §-ában szabályozott külön eljárásra tartozik	307

C) Illetékjog.

1. Vételi illeték és építkezési szerződési illeték	34
2. Hagyatékatadó végzés jegerőssége után telekkönyvi kiigazítás címén való átírás újabb illeték alá esik	34
3. Házastársak közös vételével kapcsolatosan kölcsönösen bekebelezett haszonélvezeti jog után ajándékozási illeték nem jár	34
4. Ingó adásvételi illeték hagyatéki osztályos egyezsénél	34
5. Magánkórház javára rendelt hagyomány illetékköteles	34
6. A még születendő gyermekek tulajdonjogának törlése után külön vagyonátruházási illeték nem jár	34
7. Birság a hagyaték be nem jelentése miatt	34
8. Illetékkiszabás céljaira kiállítandó adóbizonyítvány iránt való megkeresés illetékmentes	35
9. Hagyatéki osztályos egyezség illetékezése	35
10. A hagyaték, vagy annak egy tárgyára vonatkozó közös öröklés esetén az illető örökösök egyetemleges felelőssége	35
11. Hagyatéki teher átvállalása fejében átvett ingóság után ingó adásvételi illeték nem követelhető	88
12. Törvényes eltartási kötelezettség nem visszteher	88
13. Jóváhagyást igénylő szerződés után járó illetékhez való jog a jóváhagyás napján nyílik meg	88
14. Adóhivatal részére kiállított letéti nyugta csak állandó okirati illeték alá esik	88
15. Telekkönyvi bejegyzési illeték bélyegben csak akkor rovandó le, ha annak összege a pótlékkal együtt 50 pengőt meg nem halad	88
16. Ingatlannak haszonélvezetről való lemondás ellenében való megszerzése visszerhes vagyon átruházási illeték alá esik	128
17. Az egyik vevő haszonélvezeti jog szerzése után külön illeték nem követelhető	128
18. Azonos, mint a 2. alatti	128
19. Közvetlen illetékfizetés elmaradása miatt birság nem jár, ha a közjegyzői okirat záradéka az illeték összegét fel nem tünteti	128
20. A másodsorban való illetékfizetési kötelezettség feltételei	128
21. Ellenkező, mint a 15. alatti	128
22. Gondnokság alatt álló személy beadványa illetékmentes	128
23. A vagyonátruházási illeték törlésének feltétele	128
24. Adásvételi illeték egyoldalú eladási nyilatkozat után	169

	Oldal
25. Birtokbavétel esetén a felfüggesztő feltétellel kötött adásvétel után illetékbe fizetésének felfüggesztése nem igényelhető	169
26. A bélyegben való lerovás elmulasztása miatt kiszabott birság mértéke	169
27. Aki a hagyatékából nem örököl, annak terhére előre kapott érték után sem róható ki örökösödési illeték	169
27. Egyetemleges jelzálogjoggal biztosított követelés hagyatéki teherként is csak aránylagosan vehető figyelembe	170
28. Kereskedelmi levél illetékezése	170
29. Magánjogi viszonyra vonatkozólag a városhoz intézett beadvány nem illetékköteles	170
30. Cimpéldányok hitelesítése aláírásonként egy pengő illeték alá esik	209
31. Bélyegjegyekben lerovandó illeték N. jegyzékbe vétele nem igényelhető	210
32. Örökségről lemondó fél terhére illeték elő nem írható	210
33. Örökösödési illeték végrendelettel szemben nagyobb érték átvétele esetén	210
34. Azonos, mint a 17. alatti	210
35. Azonos, mint a 12. alatti	210
36. Ha az árverési vevő az ingatlan tulajdonosa, vagyonátruházási illeték nem követelhető	210
37. Hozománykiegészítéssel adott ingatlan átruházása után 5% ingatlanszállásdíj áttruházási illeték jár	210
38. A jelzálogjog törlési kérés illetékének alapja nem lehet több, mint az ingatlan értéke	210
39. A végrehajtást szenvedő a bejegyzési illetékért saját személyében nem felelős	210
40. A közjegyző a bélyeggel lerovandó illeték kiszámításának, lerovásának, vagy lelet felvételének elmulasztása miatt birsággal nem sújtható	257
41. Azonos, mint a 17. alatti	257
42. Kedvezményes illetékegyenérték	257
43. Előjegyzett jelzálogjog törlése iránt kiállított oly tartalmú engedély, hogy a fél az előjegyzést igazolni nem kívánja, csak okirati illeték alá esik	257
44. Váltóra vezetett nyugta illetékmentes	257
45. Váltóilletékének kiegészítése	257
46. Hitelező személyében történt változás feljegyzése bejegyzési illetékköteles	308
47. A végrendeleti végrehajtó az örökösödési illetékért nem felel	308
48. Kiskorúval kötött, árvaszéki jóváhagyásban nem részesült szerződés után illetéket követelni nem lehet	308
49. Ajándékozási illeték nyilvántartásba vétele	308
50. A szülő részéről életében kielégített gyermek terhére örökösödési illetéket kiróni nem lehet	308
51. Ingatlan adásvételi szerződés után járó illeték törlése	308
52. Örökösödési illeték törlése osztályrész elárverezése miatt	308
53. Biztosítéki jelzálogjogot engedélyező nyilatkozat 5 P illeték alá esik, ha csak nem váltókövetelés biztosítására vonatkozik	308
54. A vételhátralékkal egyidejűleg bekebelezett kamat- és költségbiztosíték is bejegyzési illetékmentes	308
55. Örökségről ellenérték nélkül való lemondás illetékezése	349
56. Külön nyilatkozattal megszerzett haszonélvezeti jog külön illetékköteles	349
57. Azonos, mint a 17. alatti	349

58. Bontó feltétellel kötött szerződéssel átruházott ingatlanok visszabocsátása illetékezés alá nem vonható	Oldal 349
59. A tulajdonjogi korlátozás nem ok az ingatlan törvényszerű legkisebb értékének mellőzésére	349
60. Ajándékozási szerződéssel átruházott ingatlan visszaadása újabb ajándékozási illeték alá nem esik	349
61. Ingatlan hasznélvezetében a lakhatási jog is benntoglaltatik, ezután tehát külön illeték ki nem róható	349
62. Anyai hagyatéknál az anyai vagyon osztályra bocsátásának illetékezése	349
63. A házasság jogerős felbontása esetére kötött megállapodás illetékének befizetése a házasság felbontásáig felfüggesztendő	350
64. Birói árverési jegyzőkönyv okirati illetékét a vásárló tartozik viselni	350
65. Telekkönyvi bejegyzési illeték visszatérítése	350
66. Életjáradéki szerződésnél, ha az ingatlan értéke nagyobb a szolgáltatások együttes értékénél, vagyónátruházási illeték az ingatlan érték után jár	385
67. Egész üzlet átruházását tartalmazó kereskedelmi levél n m illetékmentes	385
68. Hagyatéki ügyben felmerült közjegyzői díjak erejéig történt jelzálogjog bekebelezése bejegyzési illetékköteles	385
69. Elfogadási nyilatkozattal el nem látott költségvetés után építkezési szerződési-illeték nem jár	385
70. Azonos, mint 43. alatti	386
71. Azonos, mint a 44. alatti	386
72. Azonos, mint a 46. alatti	386

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő :	Felelős szerkesztő :
FEKETE LÁSZLÓ Dr. budapesti kir. közjegyző.	SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája : 41.951.

A jegyzői magánmunkálatok a képviselőházban.

A naiv tudósító, akinek rögeszméje, hogy Magyarországnak régi jogásznemzeti tradíciói és történelmi hivatása alapján modern jogállammá való kialakulásában is nem a keleti, hanem a nyugati példákat kell követnie, a jogintézményeket ennek megfelelően kell átalakítania s minden olyan intézményt, amely a modern jogállammá való kifejlődéssel összhangba sehogysem hozható, jogrendszeréből ki kell irtania: tudomást szerezvén arról, hogy a magyar országgyűlésen a zugirásatról szóló törvényjavaslat tárgyalása rendjén szóba kerül a községi jegyzők magánmunkálatainak kérdése is, ennek az ülésnek lefolyását — a speciális jogszolgáltatási kérdést minden politikai vonatkozástól megtisztítva — mindjárt maga elé is rajzolta. Elképzelése szerint a javaslat tárgyalásának megkezdésekor felállott az igazságügyminiszter s kijelentette, hogy a törvényjavaslathoz egy rövid pótszakaszt kíván benyújtani, amelynek egyszerű szövege a következő: „A községi jegyzők a jogi munkálatok további végzésétől eltiltatnak“. Az igazságügyminiszter bejelentését taps és éljenzés fogadta, amelynek megszűnte után több ellenzéki és kormánypárti képviselő szólalt fel, akik egységes véleményüket nyilvánítva örömmel üdvözölték az igazságügyminisztert abból az alkalomból, hogy a magyar jogrendszert megszabadította végre egy olyan intézménytől, amely már csak a

Balkán legsötétebb államaiban s esetleg még a Fidsi szigeteken van érvényben.

Annak ugyanis, hogy a valóságban is ilyen lett legyen a képviselőház ülésének lefolyása, amint ezt már számtalanszor kifejtettük, ha a jogalkotást a politikától teljesen mentesíteni tudták volna, semmi akadályát sem lehetett elképzelni. Sajnos azonban az ülés vonatkozó része nem mindenben felelt meg, sőt egyáltalában nem felelt meg a naiv elképzeléseknek, amint ezt az alábbi vázlatos tudósítás igazolja.

Az ülésen *Gál Jenő* dr. budapesti ügyvéd, országgyűlési képviselő hozta elsőnek szóba a községi jegyzők magánmunkálatainak ügyét, megállapítva, hogy azok a károk, amelyeket a községi jegyzők zugirászati tevékenységükkel a jogkereső közönségnek, a jognak és a közerkölcsnek okoznak, sokkal nagyobbak, mint azok a hasznok, amelyeket azzal szereznek, hogy a kormánypártnak választóit nyilvántartják és azokat szállítják. Aki törvényes képzettség nélkül betolakszik a jogéletbe, veszélyezteti a jogot. Ez vonatkozik a községi jegyzőkre éppen úgy, mint minden más zugirászra különösen pedig akkor, ha díjazás mellett szerkesztenek magánjogi vonatkozású okiratokat. Zugirász ugyanis nem csak, aki pénzért szerkeszt okiratokat, de az is, aki törvényes képesítés nélkül kontárkodik a jog területén.

Váry Albert dr. országgyűlési képviselő felszólalásában kijelenti, hogy nem lehet azt állítani, hogy a községi jegyzők zugirászok volnának, mert ők magánmunkálatokat törvényes felhatalmazás alapján végeznek. Ezeket a munkálatokat meg is kell hagyni a községi jegyzőknél, mert ők értik a nép nyelvét s mert a nép idegenkedik a városi ügyvédektől, valamint általában a hivatalos személyektől s a községi jegyzőhöz is csak akkor fordul segítségért, amikor már a végrehajtó megjelenik. Azt hogy a jegyzők a magánmunkálatokért díjazást fogadnak el, nem lehet az ő rovásukra írni, inkább az állam hibája, hogy nem ad a községi jegyzőknek olyan fizetést, hogy a magánmunkálatok díjazásáról lemondjanak. A fejlődés iránya az, hogy a jogi munkát csak jogvégzett emberek végezhessék, ebből azonban csak azt a következtetést lehet levonni, hogy a jövőben a falusi jegyző is jogvégzett ember legyen. A jegyzői magánmunkálatok egyébként különösebb jogi szaktudást nem is igényelnek. Ekként nem annyira a jegyzők, mint inkább a nép érdekében áll jegyzői magánmunkálatok további fenntartása. Beszéde végén *Váry Albert* dr. azt kívánta, hogy a szülők és

gyermekük között a vagyoni jogi vonatkozású okiratok közokirati kényszer alá vonassanak.

Brogli József képviselő szerint a jegyzők magánmunkálatainak fenntartása egyik sarkalatos tétele a zugirászatról szóló törvényjavaslatnak. A jegyzőnek van jogi tudása, mert nem csak a szaktanfolyamon részesül igen részletes jogi oktatásban, hanem a mindennapi gyakorlat is gyarapítja jogi ismereteit. Aki azt állítja, hogy a jegyzőnek nincsenek alapos jogi ismeretei, az még sohasem járt falusi jegyző irodájában. A jegyzői magánmunkák fenntartása nem ügyvédi és nem is jegyzői érdek, hanem közérdek. Maguk a vidéki ügyvédek sem követelik a kisebb jelentőségű munkákban az ügyvédkényszert, hanem csakis a budapesti ügyvédek tartják felszinen a kérdést. Ha a jegyzőt megfosztanák a magánmunkálatoktól, akkor más téren kellene kárpótlást találni akár fizetésben, akár előmenetelben.

A vita befejeztével *Lázár Andor* dr. igazságügyminiszter válaszolt a felszólalásokra s tiltakozott az ellen a beállítás ellen, mintha a javaslat egy foglalkozási ág érdekében készült volna. Aki a jogszolgáltatásban már hosszú ideje dolgozik, azt tapasztalhatta, hogy a rosszul megszerkesztett okiratok milyen nagy bonyodalmakat és hosszú vitákat eredményeznek. A mai gazdasági helyzetet nem tartja azonban alkalmasnak arra, hogy a falu lakosságára az okirati ügyvédkényszert reáerőszakolják s másfelől ugyancsak a súlyos viszonyokra való tekintettel nem tartaná helyesnek, ha a községi jegyzők jövedelmeit a magánmunkálatok elvonásával csökkentenék.

Azok a felszólalások, amelyek az ülésen a jegyzői magánmunkálatok további fenntartása mellett hangzottak el, azok védelmében semmi új és semmi elfogadható argumentumot fel nem hoztak nyilvánvaló dokumentálásaként annak, hogy a jogeszmé magasabb nézőpontjai mellett a jegyzői magánmunkálatokra elfogadható indokot felhozni nem is lehet. Azt a megoldási módot, amit *Váry Albert* ajánlott, hogy a magánmunkálatok ne díjaztassanak, vagyis azokat a jegyzők ingyen legyenek kötelesek elvégezni, ultima rációként talán még el lehetne fogadni, ez egyértelmű volna ugyanis a jegyzői magánmunkálati jogosítvány beszüntetésével. Az, hogy a községi jegyzők a nép nyelvét értik, különösebb tartalommal nem bíró szólam s az igazság csak az, hogy a nép általában a hivatalos személyektől idegenkedik s e részben nem tesz különbséget az, hogy a hivatalos személy ügyvéd, vagy

községi jegyző. Kétségtelen bizonyíték erre az, hogy a forradalmi időkben a nép haragja legtöbb helyen elsősorban a községi jegyzők ellen fordult s azokkal szemben éreztették sok helyütt elég drasztikus formában mélységes antipatiájukat, aminek oka minden jogos feltevés szerint éppen a magánmunkálatokkal kombinált hatósági hatáskör volt. A legtávolabbról sem áll tehát az, mintha a nép valami tulajdonságos mértékben bálványozná a községi jegyzőt, sőt hovatovább a nép intelligenciájáról tanuskodó olyan felfogás alakult ki, hogy jogi munkálatokkal jogi szakértőhöz kellene menni. Ez a felfogás nagyobb arányú érvényesülésének útjában csak az a körülmény áll, hogy a községi jegyzők hatósági jogkörüknél fogva a jogi magánmunkálatokkal őket fel nem kereső felekkel szemben retorzióval élhetnek, amit megtenni el nem mulasztottak s el nem mulasztanak. Váry Albert dr. felszólalásának arra a részére, amely az államot hibáztatja, hogy nem ad a jegyzőknek megfelelő fizetést, az alábbiakban még visszatérünk.

Brogli József valóságos hozsannával üdvözölte a zugirásatról szóló törvényjavaslatot főleg azért, mert ez implicite fenntartja a jegyzők magánmunkálatait s dithirambusokat zengett a jegyzők jogi tudásáról. Ezzel a felfogással vitába szállni nem akarunk, egyszerűen utalunk a jogászi közvéleményre, amelynek homlok-egyenest ellenkező felfogása van a jegyzők jogi tudásáról s ezt az ellentétes felfogást tulon-tul alátámasztják azok a jogi abszurdumok, amelyeket a jogi szaklapok a jegyzői magánmunkálatok gyöngyeiből újabban valósággal ontanak. Ezzel az állítólagos jogi tudással kapcsolatosan azzal a további kijelentésével sem akarunk komolyan foglalkozni, mintha a jegyzői magánmunkálatok fenntartása egyszerűen közérdek volna. Ha valami közérdek, ennek éppen az ellenkezője közérdek, vagyis az, hogy a jogkereső közönség megvédessék a jogi kontárok fércmunkáival okozott károsodásoktól s a jogállamisággal össze nem férő balkáni csökevény kiirtassék. *Brogli József* felszólalásában azt az argumentumnak sehogysem beillő kijelentést kockáztatja meg, hogy a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésének kérdését csak a budapesti ügyvédek tartják felszínen s a vidéki ügyvédek ezt egyáltalában nem is kívánják. Ha ez így volna, ez a kijelentés éppen a jegyzői magánmunkálatok megszüntetése mellett szólna, mert köztudomás szerint a budapesti ügyvédek ez a kérdés közvetlenül nem is érinti s ha mégis „felszínen tartják“ a kérdést, ezt csak az igazság és a jog követelményeinek minden vonalon való érvényre juttatása érdekében teszik. Véletlenül azonban ez a kérdés nem csak a budapesti

ügyvédeket foglalkoztatja, de a közjegyzői karról nem is szólva az egész magyar ügyvédi kart, amelynek az utolsó időkben tartott minden értekezletén és kongresszusán ez a kérdés napirenden szerepelt és tárgya volt legutóbb, január hó 15 napján az igazságügyminisztériumban tartott nagy ügyvédi ankétnek is.

Lázár Andor dr. igazságügyminiszter a vita végén történt felszólalásában megállapította, hogy rosszul szerkesztett okiratok nagy bonyodalmakat és károkat okoznak, (ez a kijelentés nyilván nem az ügyvédekre és közjegyzőkre vonatkozott) azonban a jelenlegi időket nem tartja alkalmasnak arra, hogy a falu lakosságát a jegyzői magánmunkálatok igénybevitelétől intézményesen eltiltsák, valamint azt sem, hogy a jegyzők jövedelmei csökkentessenek. Az igazságügyminiszter nyilatkozatából kétségtelen, amit különben már több ízben kijelentett, hogy egyáltalán nem hiva a jegyzők magánmunkálati jogositványának, csupán a kérdés felvetését nem tartja jelenleg időszerűnek.

A vita során elhangzott összes felszólalásokban, sőt még az igazságügyminiszter nyilatkozatában is utalás történt arra, mintha anyagilag súlyosan érintené a jegyzőket a magánmunkálatok esetleges elvonása, e részben, hivatkozva erre a kérdésre vonatkozó előző fejtegetéseinkre, az alábbiakban közöljük *Nagy Dezső Bálint* dr. budapesti ügyvédnek a Magyar Jogi Szemle idei első számában megjelent rövid közleményét:

„Örömmel állapítjuk meg, hogy újabban a Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlésén is foglalkozott a községi jegyzők magánmunkálatainak kérdésével. Ez annál nagyobb jelentőségű, mert olyan — egyébként is nagy tekintélyű — kamarai tag szolt a kérdéshez, aki nemrégiben a kormányzatnak részese volt. *Nagy Emil* meggyőző fejtegetéseinek egy részét azonban nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül.

Őszintén kívánjuk *Nagy Emillel* együtt, hogy a községi jegyzők javadalmazásuk tekintetében a lehető legtöbbet vívhassák ki maguknak, a felszólaló egyes szavaiból azonban az a vélemény olvasható ki, mintha a községi jegyzőknek a magánmunkálatokból származó jövedelmek figyelmen kívül hagyásával mutatkozó jelenlegi javadalmazása más köztisztviselőkkel való összehasonlítás alapján feltétlenül és minden körülmények között kiegészítésre, illetve javításra szorulna.

Nézzünk csak ennek a kérdésnek tárgyilagosan a szemébe!

Az 1920 : III. t.-c. 2. §-a szerint a jegyzők az állami rendszerű IX., VIII., illetőleg VII. fizetési osztályban megállapított összegekig terjedő fizetés természetével bíró illetményeket kapják. Ezenkívül számos természetbeni, illetve pénzbeli járandóságokban részesülnek, melyek részben beszámíttatnak a fenti

illetményekben, részben pedig nem. Ez utóbbiak az 1904. : XI. t.-c. 5. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint a következők:

a természetben élvezett lakás, illetőleg készpénzben nyújtott lakáspénz, a különféle átalányok és a jegyzők mellékjövedelmei,

Ez utóbbiak ismét kétfélék, és pedig:

1. azon díjak, amelyeket némely hivatalos működésükért szabály szerint felszámíthatnak (1883. : XLIV. t.-c. 76. §, 1896. : XVI. t.-c. 122. §),

2. a magánmunkálatok jövedelme.

A jegyzők tehát a miniszteri fogalmazói, segédtitkári, illetve titkári, vagy ha úgy tetszik bírósági titkári és törvényszéki, illetve járásbírói jövedelmen felül a magánmunkálatok jövedelmétől eltekintve is igen tisztességes mellékjövedelemre tesznek szert a törvény intézkedéseinek jóvoltából. Nem nagyon hallottunk olyan felszólalásokról, amelyek a felsorolt köztisztviselői kategóriák mellékjövedelmekkel való ellátását, illetve fizetéseinek kiegészítését szorgalmazták volna. Nem látható tehát be annak igazságossága, hogy a jegyzői magánmunkálatok megszüntetését az a megfontolás késleltesse, hogy a jegyzői javadalmazásnak kiegészítéséről más úton kell gondoskodni, amikor ezek az egyvonalba helyezett köztisztviselők fizetésén túlmenően amúgy is részesülnek mellékjövedelmekben. De nem szabad megfeledkezni a képesítésnek arról a különbözőségéről sem, amely a jegyzők és a miniszteriális tisztviselők, vagy éppen bírák képesítése között fennáll.

Végül tegyük hozzá még azt is, hogy hány ügyvéd volna boldog, ha tisztán és kizárólag a miniszteri fogalmazói, segédtitkári, illetve titkári fizetésnek megfelelő jövedelemre tehetne szert azokból a jogi munkálatokból, amelyeket most a jegyzők vonnak el tőle.

A magánmunkálati képviselőházi vita krónikájához hozzátartozik még, hogy az országos jegyzőegyesület elnöke az egyik napilapban a Gál Jenő dr. felszólalásában foglaltakra egy meglehetősen parlagi hangú nyilatkozatot tett közzé, amelyben különösen a fájdalmas zugirászati minősítés ellen tiltakozik s magas lóról hivatkozva arra a bizonyos ősi jogra, elismerése zászlaját hajtja meg Váry Albert és Brogli József képviselők előtt, akik a képviselőházban a jegyzői érdekek védelmére keltek. Ezzel az ősi joggal is már több ízben volt alkalmunk foglalkozni és ezuttal csak azt jelentjük ki, hogy a rabszolga tartás s a hűbériség is ősi jog volt, mégis mintha nehezen lehetne ezeket egy modern jogállam keretébe beleilleszteni. Egyébként a jegyzőelnök indokolatlanul erélyes kirohanására csak az a jogszerű válasz lehet, amire a kérdés állandó napirenden tartásának körülményeiből alaposan következtethetünk, hogy a jegyzői magánmunkálatok napjai mégis csak meg vannak számlálva.

Adalékok egy Decreta Synodalia öröklési fejezetéhez.

Öröklés katolikus papok hagyatékában.

Irta: dr. Kepes János kir. közjegyző.

A katolikus egyházmegyei zsinatok időszakonként megállapítják az illető egyházmegyének az idők és körülményekhez képest szükséges mindenre kiterjedő szabályzatait az általános egyházi törvények keretein belül. A katolikus papság hagyatékában való öröklésre vonatkozó szabályok, különösen a részletkérdések tekintetében a legszélszórta helyen találhatók. Célszerűnek látszott az egymással össze nem ütköző világi és egyházi szabályokat adalékként, anyaggyűjteményül akként egybefoglalni, hogy azok egy készülő új Statutum Synodaleban, mint annak öröklési fejezete, felhasználhatók legyenek. A speciálisan etikai és egyházi vonatkozású részleteket csaknem szószerint vettem át az 1924. júniusi Fejér-egyházmegyei Decreta Synodaliából. Az öröklési anyagi jogszabályokat az érvényben levő hazai törvények és egyéb jogszabályok alapján csoportosítottam a tervezetbe, miután azok az egyházmegyei statutumokból rendszerint hiányoznak és egyházi gyakorlati szempontból is ezeknek felvétele célszerűnek látszik. A világi jog részletes eljárási szabályainak felvétele mellőzhető volt, miután azok ugy a katolikus főpapi, mint alsópapi hagyatékokra vonatkozóan az érvényben levő részletes rendeletekben kodifikáltak.

Alábbiaknak közlönyünkben való közlését azért látom célszerűnek, miután az érvényben levő anyagi jogszabályok csoportosítására vonatkozó részt a közjegyzői gyakorlatban felhasználhatónak gondolom.

. . . Fejezet.

Hagyaték és öröklés.

1. Különbség teendő a világi jogra tekintettel öröklési jogi szempontból

- a) főpapok és alsóbbrendű papok között,
- b) egyházi javadalmazásból, illetve forrásból, továbbá nem egyházi forrásból szerzett vagyon között,
- c) végrendelet hátrahagyása nélkül, vagy végrendelet hátrahagyása mellett elhalt papok között.

2. Róm. kat. főpapnak tekintendők: a királyi adományból egyházi javadalmat élvező érsek, püspök, apát, prépost (praelátus). Alsóbbrendű róm. kat. papok: a káptalanbeliek, így a nagyprépost is, akit ugyan a király nevez ki, azonban javadalmát a főkáptalan jövedelmeinek felosztása útján nyeri, továbbá a plebánosok, segédlelkészek, a címzetes püspökök és oly prépostok és apátok, akik magánkegyúrtól kapták javadalmukat.

3. Arra a szerzeményi vagyronra, amelyet a pap egyházi javadalomból, vagy más egyházi forrásból szerzett, különleges öröklési szabályok rendelkeznek.

A pap ági eredetű, vagy nem egyházi forrásból eredő szerzeménye, így irodalmi, vagy egyéb magánmunkából eredő vagyona, sőt azon vagyon tekintetében is, mely bár egyházi jövedelemből származott, de a rendesnél szerényebb és egyszerűbb életmód által megtakarított vagyona, minden pap szabadon rendelkezik.

Lelkiismeretbeli kötelessége azonban minden papnak jövedelme feleslegét egyházi kegyes célokra hagyományozni.

4. Legkésőbb 50 éves korában, ha tartósan betegeskedik előbb is, minden pap tartozik végrendeletét elkészíteni, s utóbb vagyoni viszonyainak lényeges változása esetén új végrendeletet, vagy alapvégrendeletet, kiegészítő fiók, illetve pótvégrendeletet tenni. (1301 Canon) Hogy a tett végrendelet alaki, vagy anyagi okok következtében megtámadható ne legyen, különös gond fordítandó a világi törvények megtartására. A végrendelet megsemmisülésének, vagy elkallódásának megelőzése okából célszerű azt az arra hivatott hiteles személy hivatalos őrizetére bízni.

Gondja legyen minden papnak arra, hogy végrendelete paptársainak és a hívőknek épülésére szolgáljon. Gondolja meg, hogy végrendelete az örökkévalóságba indulásakor utolsó tanítása, utolsó jócselekedete és egyházáért való lelkesedésének utolsó jele. Ne feledkezzék meg végrendeletében a lelke üdvéért teendő szentmise alapítványról és sirja fenntartásának biztosításáról.

Házi alkalmazottait, ha azok nem első, vagy másodfoku rokonai, vagy sógorai, általános örökösévé ne tegye. Ha azonban cselédei hűséges szolgálatban nála öregedtek meg, méltányos, hogy öregségükre róluk hagyomány, életjáradék vagy haszonélvezet útján gondoskodják.

A végrendelező pap ingóságairól, különösen butorairól és ruháiról intézkedvén, mérlegelje a gazdasági viszonyokat, és ebből kifolyólag ingóságok hagyományozásával kifejezett testvéri szere-

tettel legyen segítségére a kezdő káplánoknak, vagy olyan egyházmegyei intézmény létesülésének, melyből az újmisési papok beruházási segílyt nyerhetnének.

5. A királyi adományozásból egyházi javadalmat élvező főpapnak, hagyatékára vonatkozó anyagi intézkedéseket a Kollonich-féle egyezmény, az eljárásra vonatkozó részletes szabályokat a 13249/1883 sz. Ig. min. és V. és K. min. rendelet tartalmazza.

Az alsóbbrendű papok hagyatékára vonatkozó anyagi intézkedések az állandó joggyakorlat alapján kialakult jogszokásokon, a kibocsájtott idevonatkozó királyi és kormányhatósági rendeleteken az egyházmegyei határozmányokon, (Statutumok, Decreta Synodalia) továbbá a végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt papokra vonatkozóan az eljárási szabályokat is magába foglaló T. 107/15 1904 évi I. M. és 25000-1928. V. K. M. (Bp. Közl. 116/1928. száma) számú rendeleteken nyugszanak. 1904. évi körlevél 119-124 lap.

6. Ha főpap elhal, tekintet nélkül arra, hogy maradt utána végrendelet, vagy sem, tekintet nélkül arra, hogy vagyona egyházi forrásból, vagy nem egyházi forrásból származott, amennyiben netán hagyott végrendeletében alábbiaknak megfelelően nem intézkedett, a hagyatékából első sorban levonatnak:

- a) A temetési költségek, egyéb kegyeleti, így siremlék költség.
- b) Cselédek bérei.
- c) Orvosi és gyógyköltségek.
- d) A hagyaték rendezésével felmerülő költségek, így leltározási, közjegyzői költségek, az egyházmegyei hatóság kiküldött biztosának munkadíja.
- e) Az egyházmegye részére mint köteles hagyomány, az állandó gyakorlathoz képest az egyházmegyei határozmányokban részint a hagyaték bizonyos százalékában, részint határozott összegben megállapított rész. Rendszerint a nyugdíjjárulék hatszorosa, mely az 1839. évi március 12-én kelt 9554. sz. a kelt helytartótanácsi rendelettel újólág érvénybe helyezett 1802. évi július 13-án 18253. sz. a kelt rendelet értelmében a papnöveldéket, az elaggott papok intézetét és egyéb jótékony intézeteket illet meg. Az egyházmegyei határozmányok szerint rendszerint 1/3 rész a papi nyugdíj alapot, 1/3 rész a papnevelő intézetet, 1/3 rész pedig az egyházmegyei pénztárt (Fejér egyházmegyében az egyházmegyei pénztárt és Szent Imre iskola alapot egyenlő arányban) illeti meg.
- f) További köteles hagyományok, melyek közül
 - aa) a könyvek és kéziratok a javadalomra, ha a káptalan tagja volt a káptalanra,
 - bb) a papi öltözetek, szent edények, oltárkészletek, a templomra, illetve egyházra,
 - cc) a házi felszerelések (asztal, konyha, pincekészlet, ágyak, szőnyegek) az utódra háramlanak.

g) Az összes örökösöket terhelő öröklési és kapcsolatos illetékek (ez vitás kérdés még).

h) a hitelezők követelése.

Amennyiben az elhunyt főpap hagyatéka nem fedezné a terheket és tartozásokat, a köteles hagyományt képező összes értékek elsősorban azok törlesztésére fordítandók.

A köteles hagyományok a 14507-1881. I. M. rend. értelmében a hagyatéki tömegben törvényes uton behajtandók.

7. Az ezután fennmaradó egyházi forrásból eredő hagyatéka, ha a főpap végrendelet hátrahagyása nélkül halt el,

1/3 részben a felmenő és oldalági rokonokat tizedizig,

1/3 részben az egyházat,

1/3 részben a kincstárt illeti meg. Ha tizediziglen rokon nincs, az ezeknek szánt részt is az egyház és kincstár egyenlő arányban örökli.

Örökhagyó főpapnak nem egyházi forrásból eredő többi vagyonára az öröklési jog általános szabályait kell alkalmazni. A nem egyházi forrásból eredő vagyonból is, ha a főpapnak más vagyona nincs is, akkor is a fenti *a)-h)* alattiak a hagyatéki tömegből elsősorban kiadandók.

8. A fenti 6. pont alattiak kielégítése után, ha a főpap végrendelet hátrahagyása mellett halt el, az egyházi forrásból eredő hagyatéka felett csak akkor rendelkezhetik szabadon, ha erre királyi jóváhagyást eszközölt ki. Ellenkező esetben egyházi szerzeményének csak 1/3 részéről intézhetnek, 1/3 rész az egyháznak, 1/3 rész a kincstárnak jut. Természetesen a javadalom ingatlanai, valamint azok felszerelése is, mint tartozék, végintézkedés tárgya nem lehet 1647. évi XVII. és 1715. XVI. t. c. A rokonoknak jutó 1/3 részből a köteles részre jogosult rokonoknak a kötelesrész is kijár.

A nem egyházi forrásból eredő többi vagyona felett a főpap szabadon rendelkezik, a kötelesrészre jogosultak igényének sérelme nélkül, azonban a hagyatékból fenti 6. pont *a)-h)* alattiak elsősorban kiadandók.

9. Ha alsóbbrendű pap hal el, tekintet nélkül arra, hogy maradt utánna végrendelet vagy sem, s hogy vagyona egyházi, vagy nem egyházi forrásból származott, amennyiben netán hátrahagyott végrendeletében az alábbiaknak megfelelően nem intézkedett, a hagyatékból elsősorban levonandók és kiadandók:

a) a temetés költségei, egyéb kegyeleti, így siremlék költségek.

b) Cselédek bére.

c) Orvosi és gyógyköltségek.

d) A hagyatéka rendezésével felmerülendő költségek, így leltározási, közjegyzői költségek, az egyházmegyei hatóság kiküldött biztosának munkadíja.

e) Az 1839. évi március 12-én 9554. sz. a. kelt helytartótanácsi rendelettel újlag érvénybe helyezett 1802. évi július 13-án 18253. sz. a. kelt rendelet értelmében a papnöveldeket, az elaggott papok intézetét és egyéb jótékony intézeteket megillető és az egyházmegyei határozmányokban részint a hagyatéka bizonyos százalékában, részint határozott összegben megállapított rész. Rendszerint ezen köteles hagyomány az évi nyugdíjárulék hatszorosa, melynek 1/3 része a papi nyugdíjalapot, 1/3 része a papnevelő intézetet és 1/3 része pedig az egyházmegyei pénztárt (Fejér egyházmegyében egyenlő arányban az egyházmegyei pénztárt és a Szent Imre iskola alapot) illeti meg.

f) A hitelezők követelése, így az alábbi 17 pontban felsorolt terhek.

g) Az összes örökösöket terhelő öröklési és kapcsolatos illetékek. (Vitás.)

h) A pap tulajdonát képező breviáriumok, a szeminárium részére,

i) Egyéb liturgiai könyvek, továbbá egyházi ruhák és szerelvények azon templomnak, melynél a pap utoljára javadalmas volt, vagy ilyen hiányban amelynél utolsó éveiben hivatalosan működött, hacsak azokat végrendeletileg valamelyik egyházi személynek vagy intézménynek nem hagyta.

Olyan végrendeleti intézkedés, mely egyházi ruhákat és szerelvényeket nem egyházi személynek, vagy intézménynek rendel kiadni, kegyeletstértés és az egyházas gondolkodás hiányára vall.

Főpapi jelvények és szerelvények, mint infula, tunicella, pallium, ampolnák, kézmosóedény, bugia kanonok után a székesegyházat illetik, nem káptalani tagok után pedig az egyházmegyei hatóságnak adandók ki, feltéve, ha az elhunyt végrendeletében azokat valamelyik templomnak, egyházi intézménynek, vagy papi személynek nem hagyta.

j) A breviáriumok és liturgiai könyvek elkülönítése után többi könyvei felett a pap szabadon rendelkezik. Végrendeletkezés híján az egész könyvtár egyházi legátumnak tekintendő. A hagyatéka terhek törlesztésére történő foglalás esetét kivéve, a könyvek a hagyatéka javára le nem foglalhatók. 1823. május 27-diki kir. rendelet, 12535/1859. I. M. sz. rend.

k) Végrendelet hiányában a fenti könyveken kívül teológiai, vallási, erkölcsi és tudományos művek a plebániái, szemináriumi

és káptalani könyvtárnak adandók át, vagy a káplánok és növendékpapok között osztandók szét az egyházmegyei hatóság rendelete szerint.

l) A fentebb felsorolt kategóriákba nem tartozó irodalmi termékek katolikus jellegű intézményeknek (konviktus, zárdai iskola, katolikus Kör, nép vagy egyházmegyei könyvtár) adandók ki az egyházmegyei hatóság hozzájárulása mellett.

m) A pap reverendái és övei az egyházmegyei hatóság rendelkezésére bocsátandók, mint köteles egyházi hagyomány.

10. Amennyiben az elhunyt pap hagyatéka hagyatéki terheket és tartozásokat nem fedezné, a köteles hagyományt képező összes értékek elsősorban azok törlesztésére fordítandók. 1904. évi T. 107/15. I. M. rend. 1. §. 2.

11. A fenti 9. pontban felsoroltak kielégítése után fennmaradó egyházi vagy nem egyházi eredetű vagyona tekintetében az alsóbbrendű pap szabadon végrendelezhetik.

12. Amennyiben az alsóbbrendű pap érvényes végrendelet hátrahagyása nélkül halálozna el, úgy egyházi forrásból eredő vagyont a fenti 9. pontban foglaltak kielégítése után az 1774. évi május 27-én kelt 2474. sz. királyi rendelet, az 1774. évi aug. 8-án kelt helytartótanácsi rendelet, az 1776. március 18-án kelt 1240. sz. helytartótanácsi rendelet, az 1904. évi T. 107/15. I. M. rend. 1. §. 4. pontja értelmében

1/3 részben az egyház, és pediglen ebből 1/3 részben azon egyház, melynél legutóbb működött, 2/3 részben az egyházmegyei pénztár, (8044/1822. ápril. 16. kelt helyt. tan. rend.)

1/3 részben a szegények, és pediglen azon egyház szegényei ahol működött, (1819. júli. 23-án kelt 8372. sz. kir. rendelet, kanonokokra az 1807. évi júli. 21-én kelt 14670. sz. helyt. tan. rend.) Ha a rokonok szegények, a szegényekre eső és 1000 pengőt meg nem haladó hagyatéki harmadot a rokonoknak kell kiadni, ha kéri. (1774. évi aug. 8-án kelt 3542. sz. helyt. tan. rend.)

1/3 részben a tizediznél nem távolabbi rokonok, ha ilyenek nincsenek a kincstár örökl.

A nem egyházi forrásból eredő többi vagyona az öröklési jog általános szabályait kell alkalmazni.

13. Oly egyháziak hagyatéka, kik sem plebánosi, sem egyházi javadalmat nem élveztek, hanem mindig saját vagyonukból éltek, vagy magánosoknál, mint tanítók, vagy nevelők működtek, érvényes végrendelet hiányában egészen a rokonokra, ha ilyenek nem maradtak, egészen az államkincstárra száll. 4030-24269. sz. 1812.

okt. 6-án kelt helyt. tan. rend. 1904. évi T. 107/15. I. M. rend. 1. §. 4. pont.

Középiszkolai hittanárnak ezen állás után élvezett fizetéséből szerzett vagyona az egyházi személyek után érvényes öröklésre vonatkozó kivételes jogszabályok nem alkalmazhatók. 222. elvi jel. hat. Tábori lelkész fizetése a lelkészi működésért járó egyházi javadalmazás lévén, az abból származó vagyona az egyházi személyek után való öröklésre vonatkozó különleges szabályok irányadó. 223. elvi jel. hat. Valóságos szerzetesek végintézkedést nem tehetnek, hagyatékuk egészben a szerzetre száll. 1836. évi jan. 4-én kelt 113. sz. helyt. tan. rend.

14. Javadalmukat kir. adományozásból bíró azon apátok és prépostok hagyatéka, akik egyszersmind kanonokok vagy plebánok voltak, amennyiben apáti vagy préposti javadalmuk birtoklásának első évében érvényes végrendelet hátrahagyása nélkül halnának el, azon szabályok szerint osztandó fel, melyek a kanonokok és plebánok hagyatékára nézve a fenti 12 pontban vannak megállapítva. Kivétel ez alól a hagyaték azon része, mely az apátság, vagy prépostság javaiban a fundus instruktuson felül, beszámítva a függő termést is, találtatott, mert ezen rész, valamint az első birtoklási év elmúltával az egész hagyaték a Kollonich féle egyezmény szerint bírálendő el. 1904. T. 107/15. I. §. 8. pont.

15. A minden esetben hivatalból megindítandó eljárás folyamán az egyházat az egyházmegyei hatóság által kiküldött biztos képviseli. A halálesetfeltevő közeg a halálesetről az egyházmegyei hatóságot is közvetlenül levél útján értesíti, ami a halálesetfelvételi ivben is megjegyztetik. A biztosítási intézkedések minden esetben a polgári hatóság részéről az 1894. évi XVI. t. c. 14. és köv. szakaszai szerint eszközlendők. T. 107/15. I. M. rend. 4-5. §.

16. Ha lelkészkedő, vagy más a püspöki székhelyen kívül, de az egyházmegye területén lakó pap meghal, a kerületi esperes, ennek halála esetén az esperes kerületi jegyző, a közigazgatási közeg közbenjöttével megjelenik az elhunyt lakásán, s a plebánia hivatalt és a hivatalos pénzeket átveszi. A könnyen eltüntethető értékek letétbe helyezendők. Magtár, pince, szekrények, iratok stb. a leltározásig is lepecsételendők, illetve biztonságba helyezendők. Javadalmas káptalani tag halálakor ugyanily intézkedéseket tesz a káptalani kiküldött és káptalani ügyész.

Az idegenben elhunyt pap utolsó dolgairól, az aggpapok felügyelője s az egyházmegyei hatóság tesz megfelelő intézkedéseket.

Ha a temetés rendezéséről a meghalt nem intézkedett és illetékes közeli rokon nincs kéznél, az esperes, illetve esperesi kerületi jegyző gondoskodik a meghalt pap illő temetésének rendezéséről a hagyaték terhére.

17. Örökhagyó végrendeletét kihirdetés végett haladéktalanul vagy a halálesetfelvételére jogosult közeghez, vagy az illetékes kir. közjegyzőhöz kell juttatni, 1881. évi június 18-án kelt 14507. I. M. rend. 1894. évi XVI. t. c. 25. §. 1927. évi IV. t. c. 5. §.

A hagyatéki tárgyalásokon az egyházmegyei hatóságot, ha káptalanbeli halt el, az egyházmegyei ügyész, mint kiküldött biztos, egyébként rendszerint az esperes, illetve espereskerületi jegyző képviseli, aki jelen van a leltározásnál, lezárja a templomi naplót, ügyel az egyházi vagyonnak a meghalt magánvagyonától való gondos elkülönítésére, a netáni leltári és pénztári hiányokat, úgyszintén a meghalt hagyatékát terhelő javadalmi terheket és javítási költségeket megállapítja, s a hagyatéki teherkarba felvételi, úgyszintén ha végrendeletében az elhalt arról nem gondoskodott, a hagyatéki tárgyaláson egyezségileg előirányzott sirkő költséget a hagyaték terhére megállapítani kéri. Amennyiben végrendelet nem lenne, vagy abban a kötelező egyházi hagyományokról gondoskodás nem történt volna, úgy ezek biztosítását és kiadását szorgalmazza. 2748/1874. és 14507/1881. I. M. r.

Ha nehézségek merülnének fel és az esperes szükségesnek látja, úgy az egyházmegyei hatóságtól külön utasítást kér és igénybe veheti az egyházmegyei ügyész közbenjárását is. Az esperes, illetve kiküldött biztosként eljáró ügyész, eljárásáról az egyházmegyei hatóságnak tüzetes jelentést tesz és elszámol.

Néhány szemelvény.

Közreadja: *dr. Králik Árpád* budapesti királyi közjegyző.

1. A védetlen közszerzemény. Mindenki tudja, hogy a közszerzeményi igényt a hagyatéki eljárás során el nem ismerés esetében csak a „törvény rendes útján“ lehet érvényesíteni, vagyis a közszerzeményi részesedést igénylő fél nem „utasíttatik perre“, ami felfüggesztené a hagyaték átadását és ekként biztosítaná az ő igényét, hanem birtokon kívül marad és megeshetik vele, hogy jogos követelése hónapok, esetleg évek után ugyan megítéltetik, de annak behajtásakor az örökösöknél már nem talál fedezetet.

Ez nem valami doktrinér eszme-futtatás, hanem az a mindennapi életből merített probléma, mely kivált a mai minden állandóságot nélkülöző, örökös bizonytalansággal járó életből van merítve és még az örökösök rosszhiszeműsége nélkül is gyakran veszedelmet, sőt kárt jelent az igénylő házastársra, illetőleg annak jogutódjára nézve.

Ezen segíteni de lege lata nem lehet, hanem minden esetre gondoskodni kellene a jövőben, akár az anyagi, akár az eljárási jogban, — az utóbbi talán rendeleti úton is mehetne, — a megfelelő nagyon is jogosult védelemről.

Érdekes volna tudni, hogy a bíróság milyen álláspontra helyezkednék, ha nem rendes hagyatéki eljárásról van szó, hanem örökösödési bizonyítványt kérnek az egyébként igazolt örökösök és a benyújtott iratokban a közszerzemény kérdése nincsen tisztázva, illetőleg nincs is érintve: vajjon a bíróság a hiány pótlását követelné-e és ha igen, de víta támadna ebben a kérdésben, vajjon kiadná-e ennek dacára az örökösödési bizonyítványt, vagy sem, mely utóbbi esetben a közszerzeményt igénylő fél nyilvánvaló módon ugyancsak birtokon kívül maradna, minden biztosíték nélkül. Sajnos, azt kell hinni, hogy a bíróság igenis kiadná a bizonyítványt minden tekintet nélkül a közszerzemény kapcsán felmerült igényekre.

Az analógnak látszó — de nem az, mert liquid és összegszerűsége többnyire igazolt, — hozományvisszatérítés tisztára kötelmi jogi természetű lévén, az örökösödési és ö. b. eljárásban semmiféle jogvédelem nem részesülhet. Olyan hagyatéki tartozás ez, mint akármilyen más. Nem marad más hátra a hozomány biztosításáról annak átadásakor lehet és kell gondoskodni.

A közszerzemény intézménye anyagi jogi szempontból bíróságaink kiváló joggyakorlata folytán, egyébként tisztázottnak mondható, habár még mindig maradtak kérdések, amelyek nincsenek végérvényesen eldöntve. (Igy például, vajjon mindig pénzre irányul-e a követelés, avagy lehet-e azt természetben is érvényesíteni?) De ez kívül esik az eljárási jogon és ezuttal itt nem lehet foglalkozni e témával.

2. Az örökös csődben van. Mellőzni kívánom a témának anyagi-jogi, vagyis csődjogi vonatkozásait, melyek még nincsenek mind végérvényesen tisztázva, így nevezetesen az a kérdés sincs még eldöntve, vajjon az öröklési jog, mint ilyen, olyannyira személyi természetű-e, hogy arról az örökös még csődje esetében sincs korlátozva szabadon

nyilatkozni, arról le is mondani, az őt egészen, vagy részben mellőző végrendeletbe belenyugodni. Itt csak a hagyatéki eljárásra eső azt a kérdést kívánom röviden felvetni, vajjon elegendő-e a csődtömeggondnokot, aki nem elégszik meg a tárgyalási anyagnak a közadóst érintő részével, mondjuk ki kereken: lemondásával, avagy végrendeletbeli teljes, vagy részbeni mellőzésének elfogadásával, csak perreutasítani a közadós nevében támasztott, a tömeget gyarapítandó igényeivel, avagy szükséges-e és mód és idő adandó-e neki előbb, vagy egyidejűleg megtámadási pert indítani és ha igen, mikor kell ezt a pert megindítani. Hogy perreutasítást kérhet és kell kapnia, az bizonyos, de kérdés, vajjon ebben az öröklési perben élhet-e a csődjogban megadott, meglehetősen tágkörű, a tömeg javát szolgáló jogokkal és kifogásokkal. Tudtommal ilyen esetre még nincs praecedens. Peroekonomiai szempontból elegendőnek látszik az öröklési per, de ismétlem, előttem kétséges, vajjon a speciell csődjogadta szabályokat az örökösödési bíróság alkalmazhatja-e. Szerény véleményem szerint óvatosságból mindenestre időt kell adni a csődtömeggondnoknak, hogy még birtokon belül nemcsak az öröklési pert, hanem előbb, talán esetleg egyidejűleg, a megtámadási pert is lefolytassa és csak azután határozhat a hagyatéki bíróság az átadás dolgában. Lehet különben olyan eset is, hogy az öröklési per kimenetele feleslegessé teszi a megtámadásit, ami persze csak akkor lehetséges, ha az öröklési per eldöntésére a közadós nyilatkozata és jogi ténykedése egyáltalában mi befolyást sem gyakorolt, amit azonban megfordítva sohasem lehet tenni, mert a csődbíróság ítélete nem lehet mérvadó az öröklési kérdésben és egyedül a közadós jogi tényeinek hatálytalanságára irányulhat még pedig csupán a hitelezők (csődtömeg) javára.

Itt végeredményben arra a konklúzióra jövünk, hogy amennyiben a csődtömeggondnok sérelmesnek találja a közadós nyilatkozatait, avagy egyéb ténykedéseit, előbb határnapos időt kell kapnia ezeknek a csődbíróság előtti megtámadására, s ha a megtámadási per megindítását igazolja, fel kell függeszteni a hagyaték átadását; végül a csődbírósági ítélet tartalmához képest vagy lehet minden további eljárás nélkül, esetleg póttárgyalás után a hagyatékot átadni, vagy pedig perreutasítás által a függőségeket fenn kell tartani és csak az örökösödési per eldőlte után lehet a hagyaték átadása felől, megint vagy tárgyalás nélkül, avagy póttárgyalás után véglegesen in optima forma intézkedni.

3. A hagyatéki vagyon egyik vagy másik része külföldön van. Ilyen eset a multban is előfordult, de most sokkal többször adódik a szétszaggatott állapotban. Amely tényállás hadd legyen még kiegészítve azzal a komplikációval, hogy betudást, azaz osztályrabocsátást is kell végrehajtani előre adott-kapott juttatások miatt, avagy csak egyszerű vagyonmegosztást, azaz vagyonközösség megszüntetését kell fogantatni.

Quid juris ebben a súlyos helyzetben? Jól tudjuk, hogy az örökösödési és a rokon házastársi igények és jogok rendszerint oszthatatlanok, az egész hagyatékra, mint egységre vonatkozóak. Akár magáról az örökségi jogról (járandóságról), vagy kötelelésről, akár pedig közszerzeményről, vagy özvegyi jogról legyen szó. Már pedig alig van teljes reciprocitásunk, akár csak egy állammal is, mert suverenitásából egyik sem enged és nem tűr beavatkozást az imperiuma alá tartozó vagyontárgyak felett. A hazai hagyatéki eljárás eredményei és a birói átadás a külföldi hatóságnál nulla, nem fogantatosítja azokat.

Szerény felfogásom szerint azt az egyedül lehetséges expedienst kell követni, hogy feltételezve az érdekelt felek ésszerű beleegyezését, a hagyatéki tömeget, belevonva a bárhol létező vagyontárgyakat, felkutatjuk és így állapítjuk meg a hagyatékot, sőt ki kell nyomoznunk nemcsak a bel-, hanem a külföldi „elő“-juttatásokat is. Ha aztán sikerül egyetértő megállapodásokra jutni, nemcsak a hazai formáknak megfelelő írásba foglaljuk azokat (tárgyalási jegyzőkönyv), hanem a civilizált világhoz tartozó bármely országban feltétlenül érvényesnek elismert, legszigorúbb alakszerűséget, a közokíratot használjuk az egyetértő összes megállapodások irásbafoglalására. Mellékes, hogy annak magyar vonatkozású részét mintegy megismételve, bevesszük a hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvbe is. Mig a külföldi vagyontárgyakkal foglalkozó részeknek fogantatosítása és érvényesítésére szolgáljanak majd a szükséghez képest kiadandó esetleg az illető állam itteni képviselétével felülhitelesítendő kiadványi példányok. A külföldi hatóságok minden esetre respektálni fogják a minden érdekeltet kötelező megállapodásokat s legfeljebb valami formalitásnak mondható pótlást fognak még kívánni, mielőtt azokat fogantatosítanak.

Nehezebb, sőt talán kibogozhatatlan a helyzet, ha nincs egyetértő megállapodás. Véleményem szerint nem marad más hátra, mint az ügyet olybá venni, mintha csak a hazai vagyontárgyak és esetleges hazai „elő“-juttatásokról volna szó és csupán reámutat-

nek, hogy itt igenis vannak külföldi értékek, esetleg előjuttatások is, melyektől azonban most el kell tekinteni. Így legalább a hazai vagyon tekintetében lehet egyezséget, vagy rosszabb esetben perreutasítást létrehozni. Természetes azonban, hogy a perreutasító végzés meghozatala meglehetősen nehéz feladat volna és még sokkal nehezebb a bírói ítélet.

Már imént említett felfogással megegyezően a magyar honi vagyont és előjuttatásokat egy egységes egésznek és olyan tömegnek kellene tekinteni, mintha más nem is léteznék. Csupán egy példával kívánom ezt megvilágítani. Mondjuk, a magyar honi javak összértéke 150.000 pengő, amihez járul az előre adottaknak értéke ugyancsak 150.000 pengővel, amit a három gyermek közül kettő kapott előre ingyenes úton. Törvényes öröklésről van szó, tehát minden egyes gyermeknek a 300.000 P. összösségből egyforma rész, azaz 100.000 pengő jár. Ámde perenkívüli úton kiegyenlíthetetlen vita támad az előre kapott értékek beszámíthatósága, helyesebben osztályrabocsátása kérdésében. Nem lesz semmi nehézség, hogy a hagyaték fele részátadással nyerjen elintézet, míg a másik felerész tekintetében perreutasításnak, következképp ítélezésnek lesz helye.

Közlemények.

Kamaraközi értekezlet. Januárus hó 27-én Budapesten *Lázár Ferenc* dr. a budapesti közjegyzői kamara elnökének vezetése alatt kamaraközi értekezletet tartottak, amelyen jelen voltak még *Galánffy János* dr. a debreceni *Jedlicska Béla* dr. a szegedi kamarák elnökei, *Angyal Pál* dr. pécsi, *Barcs Ernő* dr. budapesti, *Fekete László* dr. budapesti, *Holitscher Szigfrid* dr. budapesti, *Kőrössy Bertalan* dr. budapesti, *Örley Dénes* dr. kisújszállási és *Szemerjay-Petrán Tibor* dr. budapesti kir. közjegyzők. Az értekezlet *Lázár Ferenc* dr. tartalmas és értékes előadásában foglalkozott annak az előterjesztésnek részleteivel, amelyet a kamarák az igazságügy-miniszternek arra a rendeletére fognak felterjeszteni, amely a közjegyzőhelyettesek országos egyesülete beadványát véleményezés végett a kamaráknak megküldte. A debreceni, pécsi és szombathelyi kamarák idevonatkozó felterjesztés tervezeteiben foglalt észrevételek figyelembe vételével megalapozott nivós előadás külö-

nösen a közjegyzői díjazás szociális irányú rendezését tartja célra vezető eszköznek a helyettesek általános érdekeire tekintettel is s emellett a közokirati és hitelesítési kényszer alá helyezendő ügyletek körének kiterjesztését, amely tárgyban különben *Kőrössy Bertalan* dr. terjesztett elő nagy alapossággal megszerkesztett és részletesen megindokolt javaslatot. Az értekezlet az előadói javaslatokban foglalt kérdések részletes megvitatása után elhatározta, hogy az egyes kamarák tervezeteit s az előadási javaslatokat az értekezleten kialakult álláspontoknak megfelelően a budapesti kamara vezetősége fogja egységes felterjesztésbe foglalni s mint a kamaraközi értekezlet megállapodásait fogja az igazságügy-miniszterhez felterjeszteni.

A német közjegyzőség átalakulása. A német állam nagy evolúciójában u. n. „gleichschaltoláson“ megy át a német közjegyzőség is. Az átalakulás még csak előkészítő stadiumban van s amint ezt *Buhl Herbert* dr. berlini közjegyző e közlöny 1933. évi 9. számában megjelent nagyértékű cikkében kifejtette ha más nem is, az azonban bizonyos, hogy a német kormány a német közjegyzőség belső széttagozodottságának véget fog vetni s a közjegyzőség szempontjából Németország nem különböző jogterületek labirintusa lesz, de végre megvalósítják az egységesen szervezett birodalmi közjegyzőséget. Az átszervezésre vonatkozólag *Wolpers* a német közjegyzői egyesület elnöke a német közjegyzők közlönyében s a nemrégben lezajlott lipcsei jogásznapon tartott előadásában érdekes nyilatkozatokat tett. *Wolpers* szerint önként értetődő tétel, hogy az egyéni érdeket a közérdeknek alá kell rendelni. Az életlő egoizmusnak ki kell térnie az értelem és élettéljes közfelfogás elől. A közjegyzők részére sem lehet azért egyedül foglalkozási águk érdeke a döntő, hanem e vonatkozásban is mindent az általános népérdek szemszögéből kell megítélni. Ez a népérdek megköveteli, hogy minden közjegyző tudásának és teljesítő képességének legjavát adja. Az az emelkedettebb felfogás pedig, amellyel a német közjegyzőknek hivatásukat betölteniök kell, megköveteli, hogy foglalkozási körükben a leghélesebb gondosságot és hűséget tanúsítsák s hogy tudásukat és gyakorlati tapasztalataikat minden rendelkezésükre álló eszközzel tökéletesítsék és fejlesszék. Mindezeknek az emelkedett szellemű kijelentéseknek igazságát mi is fenntartás nélkül elfogadjuk annál is inkább mert ezeknek igazsága nem korlátozódik Németország határáig. A később Münchenben tartott rendkívüli közjegyzői kongresszus különben megállapította, hogy

Németország területén 16 különféle közjegyzői eljárási jog s ennek megfelelően 16 különféle közokirat szerkesztési eljárás van érvényben. A kongresszus álláspontja szerint ez tarthatatlan állapot s viszont elengedhetetlen követelmény a német közjegyzői rendtartások egységesítése. Ugyanaz a jog legyen minden német közjegyzőre irányadó s ugyanazon egységes jog szerint bíraltassék el minden német közokirat alakisága és joghatálya. Közöltük már, hogy a német közjegyzői jog átalakulását élénk figyelemmel kísérjük s annak idején az ez irányú konkrét közlésekkel késni nem fogunk.

Az egységes birói és ügyvédi vizsgálóbizottság teljesülése. Januárius hó 9. napján tartotta az egységes biró és ügyvédvizsgáló bizottság *Degré* Miklós a budapesti kir. ítélőtábla elnöke s egyben a bizottság elnökének vezetése alatt évnyitó teljes ülését. A teljes ülésen résztvettek a bizottságnak helyettes elnökei, biró és ügyvéd tagjai csaknem teljes számban. Jelenvolt a teljes ülésen a bizottságban a közjegyzői kar képviselője *Fekete* László dr. budapesti kir. közjegyző, ennek a közlönynek főszerkesztője is. *Degré* Miklós magas nivóju s általános érdeklődéssel kísért megnyitó beszédében komoly szakértelemmel foglalkozott majdnem minden aktuális jogászproblémával s ezek között természetesen az évtizedek óta állandóan aktuális ügyvédkérdéssel. E vonatkozásban *Degré* Miklós a szabad ügyvédség hívének vallotta magát, mert véleménye szerint a numerus clausus megvalósítása magasabb közérdekből is végzetes hiba volna, amely a középosztály társadalmi válságát mélyítené el azáltal, hogy a gyermekek elhelyezkedési lehetőségeit megnehezítené. A nagyértékű elnöki megnyitó után vitéz *Szentkúthy* István táblabiró, a bizottság titkára terjesztette elő évi jelentését, amelynek kísérő beszédében kiemelte a vizsgák számának szembeötlő szaporodását s azt, hogy a vizsgázók 80%-a ügyvédjelölt. A jelentés alapján a vizsgálóbizottság mult évi működésével kapcsolatos ügyforgalmi adatokat az alábbiakban közöljük:

Vizsgára bocsátás iránti kérvény érkezett 1933. évben 947, tehát 209-el több, mint 1932-ben és 132-vel több, mint az 1931. évben. A vizsgára első ízben jelentkezettek száma 704, tehát 155-tel több, mint 1932-ben és 109-el több, mint 1931-ben. A megtartott 911 vizsgák száma, az 1932-ben megtartott 705 vizsgához viszonyítva 206-tal, az 1931. évben megtartott 735 vizsgához viszonyítva 176-tal növekedett, az emelkedés tehát az 1932. évi vizsgák számához képest 29%-os, az 1931. évi vizsgák számához

viszonyítva 24%. A vizsgára elsőízben jelentkezettek közül 368 jelölt a megosztott vizsga első részének, 335 jelölt pedig a második részének letételére jelentkezett, míg az egész vizsgálatok egyszerre letételét csak egy jelölt kísérelte meg. Az 1933. évben 320 oklevelet adott ki a bizottság, tehát 82-vel többet, mint 1932-ben és 24-el többet, mint az 1931. évben. Foglalkozási ágak szerint a jelöltek a megtartott 911 vizsgánál a következőképpen oszlottak meg: 726 esetben ügyvédjelölt, 174 esetben bírósági fogalmazó és 11 esetben más pályán működő állott a bizottság elé. Az összes vizsgázók számának 80%-át tehát ügyvédjelöltek tették ki, az 1932. évben 76%, 1931. évben 70% volt az ügyvédjelöltek arányszáma. Az elsőízben jelentkezettek közül az 1931. évben 6%, az 1932. évben ugyancsak 6% utasítottatott vissza a vizsgálat mindkét tárgycsoportjából, ez az arányszám az 1933. évben 7.7%-ra emelkedett. Az egyik tárgycsoportból a bizottság az 1931. évben a jelöltek 14%-át, az 1932. évben a jelöltek 19%-át, míg az 1933. évben 21.1%-át utasította pótvizsgára. Az 1931. évben vizsgát tett összes jelöltek közül 80%, az 1932. évben 77%, az 1933. évben 72% nyert képesítést. Kitüntetéssel vizsgázott az 1931. évben 15, az 1932. évben 7, az 1933. évben 9 jelölt. A kitüntetéssel képesített jelöltek közül a mult évben 6 bírósági fogalmazó, 3 pedig ügyvédjelölt volt.

Ezek az ügyforgalmi adatok aggasztó képét nyújtják az ügyvéd válság elmélyülésének s az ügyvédség sorsán való segítségnek az értekezleteken és ankétezeseken túlmenő valamelyes sürgősen alkalmazott radikális eszközt tennék tökéletesen indokoltá.

Jogerős átadó végzéssel megállapított hagyatéki tárgyalási díjak részben, vagy egészben visszakövetelhetők a kir. közjegyzőtől. A k-i kir. járás — mint hagyatéki bíróság 1931. évi július 11-én kelt Pk. 15.268/1931 sz. átadó végzésével a kilenc oldalági — végrendeleti örökös 310 P. 80 fillér tárgyalási díj megfizetésére, végrehajtás terhével, egyetemlegesen kötelezte. Ezt az összeget ki is fizették. 1932. évi márc. 25-én, tehát az átadó végzés után, amikor az már tkvi foganatosítás alatt állott, az örökösök előadva, hogy a hetesi 159., 163., 223. és 244. sz. tkvekben felvett ingatlanok tévesen lettek egészben hagyatékként átadva; mert bár „Szántó József“ minden megkülönböztetés nélkül kétszer van tulajdonosként bekebelezve, a másodsor bekebelezett Szántó József örökhagyónak unoka öccse, örökhagyóval egyenlő arányú

tulajdonos; miért is kérték a tkvi foganatosítás megakadályozását és új tárgyalás megtartását.

A birói megbízott kir. közjegyző a kérelemnek eleget téve, új tárgyalást tartott. Ennek eredményeként az első átadó végzés hatálytalanított s az 1932. évi szeptember hó 10-én kelt Pk. 15.268/4-1931. sz. új átadó végzéssel az örökösök 178 P. 40 fillér újabb tárgyalási díjnak végrehajtás terhe alatt való megfizetésére egyetemlegesen köteleztettek a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet 27. §-ára tekintettel igen helyesen, mert az új tárgyalást nem közjegyzői hiba, vagy mulasztás eredményezte.

A második helyen bejegyzett ifj. Szántó József, akit közelebről érintett az új tárgyalás szükségessége, az új tárgyalási díjakból is egy részt kifizetett. A többi örökösök megtagadván a másodízben megállapított tárgyalási díj kifizetését, a birói megbízott kir. közjegyző az összes oldalági örökösök ellen végrehajtást foganatosított. A négy oldalági örökös, bár az ismételt hagyatéki tárgyalási megállapított díjak és kiadásokból mit sem fizettek ki, — a végrehajtást elrendelő hagyatéki bíróság mellőzésével, — 86/1933. P. szám alatt, — „jogviszony megállapítása, túlfizetett díjak visszakövetelése, végrehajtás megszüntetése és járulékok“ iránt — önálló keresettel élt. Az ilyen szokatlan módon peresített birói megbízott kir. közjegyző az 1911. évi I. t. c. 180. §-a 1. pontjára hivatkozással: mert az külön eljárás alá tartozik, — hivatalból is észlelendő pergátló kifogással élt. A kir. járásbíróság anélkül, hogy közbenszóló végzéssel a pergátló kifogásokra kitért volna, a tárgyalás felfüggesztésével érdemben elbíráltatás céljából a hagyatéki ügyiratok beszerzését rendelte el; minek megtörténte után, — bár a peresített kir. közjegyző ismételten kérte a pergátló okok fennforgását hivatalból megállapítani és a keresetet elutasítani; — az emelt pergátló kifogást elvetette, — érdemben azonban felpereseket keresetükkel elutasította és a költségekben is marasztalta.

A pergátló kifogás elutasítását a járásbíróság a következőképpen indokolta: „Úgy a végrehajtás megszüntetése iránt, mint a tartozatlanul teljesített fizetések visszakövetelése iránt támasztott perek a rendes bíróságok hatáskörébe tartoznak, amennyiben az érték nem haladja meg a járásbírósági értékhatárt. Nincs olyan törvény, vagy törvényes rendelkezés, amely a kir. közjegyzők által vezetett végrehajtások esetén, vagy az általuk jogtalanul felvett pénzüsszegek visszafizetését tárgyaló pereket a rendes bíróságok

hatásköréből kivenné és más hatóság vagy bíróság hatáskörébe utalná.“

A kir. járásbíróság azonban a felpereseket a keresetükkel elutasította és alperes javára mérsékelt költségekben is marasztalta. A beszerzett hagyatéki iratokból megállapította ugyanis, hogy a közjegyzőt mulasztás, gondatlanság nem terheli, az ismételt tárgyalásra okot nem szolgáltatott. A továbbiakban anélkül, hogy a vonatkozó §-ra hivatkozott volna, megállapította, hogy: „a közjegyző a törvény által megszabott kereteken belül kötelezettségének eleget tett; munkájáért a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet értelmében őt díjazás illeti. Díjait a kir. járásbíróság meg is állapította.“

A közjegyző dacára pernyertes voltának, — a pergátló kifogásokat elvető végzés ellen, — felfolyamodással; az ítélet ellen pedig felebbezéssel élt, mindkét perorvoslati beadványában vitatván a bíróság elvi állásfoglalásának tarthatatlan voltát.

A k-i kir. tszék mint felfolyamodási bíróság Pf. 3304/8-1933. számú végzésével alperes kir. közjegyző felfolyamodásának helyt adva, az 1911. évi I. t. c. 180. §-a alapján, — mert az ügy külön eljárásnak van fenntartva, — a pert, érdemi elbíráltatás nélkül megszüntette s felpereseket az összes költségek viselésére kötelezte. A kir. közjegyzőnek az 1894. évi XVI; t. c. valamint a 60.600/1926. I. M. sz. min. rendeletre alapított jogi álláspontja három ízben tárgyaláson történt személyes megjelenés, írásbeli fellebbezések után érvényesült ugyan de kérdés tárgyát képezheti, hogy más bíróságok adandó alkalmakkor hasonló álláspontra helyezkednek-e.

A kir. közjegyzői állást rendszeresítő, az ügykört megállapító 1874. évi XXXV. t. c. és ezt követő törvények és azokból folyó felhatalmazások alapján kiadott miniszteri rendeletek nem kedvezési szándékkal, nem a közjegyzők anyagi helyzetének javítása érdekében, hanem azért statuáltak kivételes költségbehajtási eljárást, hogy egyrészt a közjegyzők hivatali kötelességük teljesítésében ne gátolja bizonyos követelések behajtásának körülményesebb volta s másfelől a felek érdekében is történt ennek a kivételes eljárásnak statuálása, mivel ezzel a felet kevesebb költség terheli.

Az életbenlévő 60.600/1926. I. M. sz. min. rendelet nemcsak teljesen megvédi az érdekelteket az esetleg jogtalan felszámítások ellen, de peres eljárás mellőzésével érvényesíthetik a túlfizetésekkel előállott igényeiket. A kir. közjegyző ugyanis a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvben köteles felszámítani díjait és kiadásait: ugyanott köteles a részben, vagy egészben történt fizetéseket nyugtázni! A

túlfizetett összegeket pedig köteles visszafizetni. Mit ha nem tenne a túlfizetést teljesítő fél egyszerű kérelmére a hagyatéki bíróság a kir. közjegyzőt végrehajtás terhével kötelezi a túlfizetett összegnek visszafizetésére. *Dr. Mártonffy Bogdán* kir. közjegyző.

A kamarák közleményei. A budapesti kir. közjegyzői kamara felhívja azon tagjait, akik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeget február hó 8-ik napjáig a kamara 47448. számú postatakarékpénztári csekkszámújára annyival is inkább fizessék be, mert a nagy összegű hátralékok a kamara adminisztrációját jelentősen megnehezítik s kénytelen lesz a kamara vezetősége a tagdíj hátralékok behajtása iránt a legenergikusabb lépéseket tenni folyamatba.

A közjegyzői szakkönyvtár alapja. E közlöny mult számában a „Nemzetközi közjegyzői irodalom“ című közleményben már jeleztük, hogy az Olaszországban Cremonában székelő nemzetközi közjegyzői könyvtárintézet lépéseket tett a közjegyzőségre vonatkozó, magyar nyelven megjelent irodalmi művek összegyűjtése iránt. Közleményünkben sajnálattal állapítottuk meg, hogy megfelelő anyag Magyarországon egybegyűjtve rendelkezésre nem áll s felkértük a kartársakat, hogy a szakkönyvtári anyag egybegyűjtésénél legyenek segítségünkre. Ez a felhívásunk már is jelentős eredménnyel járt, amennyiben *Fésüs György* dr. ceglédi kir. közjegyző közjegyzői vonatkozású könyveit és a közlöny régebbi évfolyamait a közjegyzői szakkönyvtár rendelkezésére bocsátotta és be is küldte. A beküldött könyvek, illetve füzetek a következők: 1. Kir. közjegyzők közlönye VII. évf. 1904. év, 1 szám., VIII. évf. 1905. év, 1—10 szám, IX. évf. 1906. év, 1—10 szám, X. évf. 1907. év, 1—10 szám, XI. évf. 1908. év, 1—10 szám, XII. évf. 1909. év, 1—10 szám, XIII. évf. 1910. év, 1—10 szám, XIV. évf. 1911. év, 1—10 szám, XV. évf. 1912. év, 1—10 szám, XVI. évf. 1913. év, 1—10 szám, XVII. évf. 1914. év, 1—9 szám, XVIII. évf. 1915. év, 1—10 szám, XIX. évf. 1916. év, 1—10 szám, XX. évf. 1917. év, 1—9, szám, XXI. évf. 1918. évf. 1—6 szám. 2. Rupp Zsigmond: Közjegyzői törvények. 1875. 3. Érdujhelyi Menyhért: Közjegyzőség és hiteles helyek története Magyarországon 1899. 4. Orosz Endre dr.: Közjegyzői Iratmintagyűjtemény. 1902. 5. Kovaliczky Elek dr.: Közjegyzői törvények. 1911. 6. Móricz József dr.: Közjegyzői ügyvitel. 1912. 7. osgyáni Rónay Károly dr.: A magyar közjegyzőség megalkotása és fejlődése. 1932. *Fésüs György* dr. kartársunknak nemes példát adó s minden elismerés

és dicséretre méltó felajánlása lehetőséget nyújt arra, hogy végre egy közjegyzői szakkönyvtár létesülhessen, amelyben a közjegyzőséggel foglalkozó, összes magyar nyelven megjelent művek, sőt a közjegyző szerzőktől megjelent jogi tárgyú művek is, valamint a közlöny összes példányai rendelkezésre álljanak s lehetőség nyujtassék arra nézve is, hogy olyan irányú megkeresések, mint ezuttal a cremonai intézeté, teljesíttessenek. Az országos egyesület elnöke *Lázár Ferenc* dr. különben az értékes könyvadományt *Fésüs György* dr.-hoz intézett meleghangú átiratban köszönte meg.

Dijmegállapítási kérdések. Némely hagyatéki bíróságoknál jelenleg is divik az a szórakozás, hogy a közjegyzői díjfelszámításokat majdnem szörszálhasogató módon revideálják s ha csak lehetséges, igyekezzenek a díjrendelet nem határozott rendelkezéseit s egyes hiányait a közjegyzők terhére magyarázni. Így pl. az egyik vidéki törvényszék felfolyamodás következtében hozott Pkf. 1955/6/1933. számú végzésével a kir. közjegyzőnek a végrendelet másolatok címén felszámított díjait nem állapította meg azzal az indokolással, hogy a végrendeletet csak eredetben kellett betérjeszteni, mert a végrendeletet nem az illető közjegyző vette fel, az nem volt nála letétbe, ennél fogva végrendelet másolatra, különösen pedig két másolatra szükség nincs. A felek idézése és értesítése címén felszámított díjakat a törvényszék szintén nem állapította meg, mert a végrendeletet a három helyben lakó érdekeltnek helyben lakó meghatalmazottja mutatta be kihirdetés végett a közjegyzőnek, a megtörtént kihirdetésről szóló értesítés pedig az 1894. XVI. t. c. 34. §. 2. bekezdése szerint a hagyatéki bíróságnak, nem pedig a kir. közjegyzőnek a kötelessége. A végrendelet másolatok tekintetében mindenek előtt meg kell állapítanunk, hogy a 11000/1928. I. M. rendelet 18. §. utolsó bekezdése értelmében, annak egy hivatalos másolatát a közjegyző a székhelyére illetékes adóhivatalnak még abban az esetben is köteles megküldeni, ha a hagyatéki eljárásnak helye nincs. Egy másolatra tehát minden esetben szükség van, de szükség van a hagyatéki iratoknál is legalább egy másolatra s esetleg a gyámhatóság részére is egy másolatra. *Allandósult gyakorlatnak mondható különben, hogy a közjegyzők a kihirdetett végrendeletről rendszerint három másolatot, ha gyámhatósági érdekelt is van négy másolatot készítenek s ezek díjait a hagyatéki bíróságok rendszerint meg is állapítják.* Ha a kihirdetés végett bemutatott végrendeletet a közjegyző nyomban ki nem hirdeti, amire a 11000/1928. I. M. rendelet 17. §-ának utolsó

bekezdése szerint feltétlenül kötelezve nincs is, az 1894: XVI. t. c. 28. §-a szerint a helybenlakó érdekelteket a kihirdetésre meg kell idézni, amely ténykedésért a 34800/1926. I. M. rendelet szerint díj jár. Ami pedig a kihirdetett végrendelet alapján foganatosítandó értesítéseket illeti, erre nézve jelenleg már nem a bíróság, hanem a 11000/1928. I. M. rendelet 19. §-a szerint minden esetben a közjegyző hivatott intézkedni, mivel e részben az 1894: XVI. t. c. 34. §-át a most hivatkozott rendelet módosította és pedig az összes magyar bíróságokra kötelező hatálylyal. Ebből következik, hogy a 11000/1928. I. M. rendelet 19. §-a szerint esetleg szükséges külön végrendeleti másolatok díjai s az értesítések irásdíjai a közjegyzőknek járnak s azokat a bíróságoknak, ha néhol fájó szívvel is, de meg kell állapítaniok.

Hagyatéki tárgyalási díj erejéig bekebelezett jelzálogjog a közjegyző egyszerű jelentésére törlendő. A hagyatéki bíróságok ellentétes gyakorlatot folytattak és folytatnak abban a kérdésben, hogy a hagyaték tárgyalási díj erejéig bekebelezett jelzálogjog a közjegyző egyszerű jelentése alapján törölhető-e, vagy e célból külön törlési engedély kiállítása szükséges. A budapesti központi kir. járásbíróság Pk. IV. 263609/17/1928. számú végzésével a tárgyalást lefolytató közjegyzőnek azt a jelentését, illetve kérését, amelyben a jelzálog törlése iránt a telekkönyv megkeresését kérte, elutasította. Az elutasító végzés ellen a közjegyző felfolyamodást adott be, amelynek következtében a budapesti kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság 21. Pf. 13065/25/1933. számú végzésével az elsőbíróság végzésének a felfolyamodással megtámadott azt a részét, amellyel a kir. közjegyzőt elutasította azon kérelmével, hogy díjai erejéig bekebelezett jelzálogjog törlésének bekebelezése érdekében a telekkönyvi hatóság megkerestessék, megváltoztatta s a kir. közjegyző kérelmének helyet adva, a jelzálogjog törlése iránt a telekkönyvi hatóságot megkereste. A végzésnek a helyes indoklása a következő: „A 60.600/1926. I. M. számú rendelet 29. §-ában megadja a kir. közjegyzőnek azt a jogot, hogy a ki nem fizetett díj és költség követelésének biztosítását a hagyaték átadó, vagy a perreutasító végzés meghozatala után is kérhesse a hagyatéki bíróságtól. Ha tehát a biztosítási intézkedés és ezek között a végrehajtás a hagyatéki eljárás befejezte után is megtehető, illetve elrendelhető, annak sem lehet akadálya, hogy a kir. közjegyző a biztosítást elrendelő bíróságtól díjainak és költségeinek kifizetése folytán akár a végrehajtás megszüntetését, akár csupán jelzálogjogi

biztosítása esetén a jelzálogjog törlése céljából az illetékes telekkönyvi hatóság megkeresését kérhesse. Kellő alap nélkül utasította el tehát az elsőbíróság a közjegyző kérelmét abból az indokból, mert a hagyatéki ügy befejezte után a kérelemmel már nem foglalkozhatott, miért is a kir. közjegyző felfolyamodása folytán az elsőbíróság végzése megtámadott részének a megváltoztatásával a kir. közjegyző kérelme a rendelkező rész szerint teljesítendő volt.“

A magánmunkálkodó jegyző lelkiismeretessége. Beküldték a következő, mindenestre elég tág jegyzői lelkiismeretről tanuskodó közleményt: „Rideg Istvánné szül. Szanyi Eszter pákozdi lakos eladta a pákozdi 1227. sz. betétben felvett ingatlanát Lázár Ferenc és neje Kis Erzsébet pákozdi lakosnak. A szerződést készítette és előttemezte Bodola Aladár volt pákozdi községi jegyző. A szerződés Pákozdon 1922. február 25-én kelt. A tkvnél iktatva lett 1152/1922. tksz. alatt. A vevő Lázár Ferenc aláírása hamis, annál is inkább, mert hisz Lázár Ferenc 1918. szeptember 7-én Pákozdon elhalt. Vagy amennyiben nem hamis, úgy hamis a kelet, mert annak időpontjában Lázár Ferenc már nem élt.

Telekkönyvi hatóság és a telekkönyvi rendtartás. Az eladó a telekkönyvileg egészben még nevén nem álló, azonban már a telekkönyvi hatóság előtt levő osztályos egység alapján kizárólagos telekkönyvi tulajdonaként nevére átírandó ingatlanát eladja. A szerződést a vevő megbízásából a közjegyző bemutatja a telekkönyvi hatóságnak, amely a tulajdonjog bekebelezése iránt előterjesztett kérelmet feljegyzés mellett elutasítja. Az érdekes indokolás az, hogy az ingatlanra vonatkozólag a szerződést az eladó mint az ingatlan egészben való tulajdonosa kötötte s a vásárló a szerződés szerint az ingatlant egészben vette meg az eladótól, holott a telekkönyvi tulajdoni állás szerint az eladónak ebből az ingatlanból csak részilletősége van. A telekkönyvi hatóság tehát csupán a telekkönyvi állást nézte, az előző és még a telekkönyvön keresztül nem vitt beadványt figyelmen kívül hagyta s így nem létezőnek tekintette a telekkönyvi rendtartás 61. §-ának azt a rendelkezését, mely szerint az egyes telekkönyvi beadványok között a nyilvánkönyvi rangsorozat azok iktatókönyvi számának sorrendje szerint határozatik meg, vagyis az előbb érkezett beadványt előbb kell elintézni, mint a később érkezett. Figyelmen kívül hagyta azonban a telekkönyvi rendtartás 129. §-ának azt a rendelkezését is, amely szerint, ha a kérelem egész terjedelmében ugyan nem, de részben mégis teljesíthető, a bejegyzés ily módon

rendelendő el. Ezt a végzést hozta pedig nem az inárcskakucsi kir. járásbiróság, hanem a pestvidéki kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Tk. 18504/1933. szám alatt.

Felhívás. Az Országos Egyesület elnöksége felhívja mindazokat a kartársakat, akik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, hogy a hátralékos összegeket vagy postautalványon a pénztáros (Rónay Tibor dr. Budapest, I., Krisztina-körut 30.) címére, vagy pedig az Országos Egyesület 41951 számú postatakarékpénztári csekk-számlájára legkésőbb február hó 15 napjáig fizessék be, mert ellenkező esetben a hátralékos tagsági díjak behajtása iránt az egyesület haladéktalanul intézkedni s e mellett a tagsági díjjal hátralékos kartársaknak a közlöny további expedálását beszüntetni lesz kénytelen. Ez uton is közli az elnökség a kartársakkal, hogy az Országos Egyesületbe való belépés forma szerint külön írásbeli nyilatkozathoz kötve nincs s a közlönynek elfogadása a tagsági minőség megállapításával egy jelentőségű, miért is az illető kartársi ennek alapján a tagsági jogokat gyakorolni jogosult s viszont kötelezve is van a tagsági díjak (ezidőszertint közjegyző tag 30 P., helyettes tag 20 P.) megfizetésére.

Telman Sándor dr. az örökösödési eljárásról szóló könyvének második kiadása. Mint már jeleztük, Telman Sándor dr. zalaegerszegi kir. közjegyző az örökösödési eljárásról írott munkáját lényegesen átdolgozott és bővített második kiadásban fogja megjelentetni. A könyv már nyomdában van s az most már rövid időn belül meg fog jelenni. Azoknak, akik a könyvet előzetesen megrendelik, az előfizetési ár 16 pengő lesz, megjelenése után a munka már csak bolti áron lesz kapható, ami jelentékenyen magasabb lesz. A mű kiadója a szerző s így mindenemű értesítések hozzá intézendők.

Jogi műszótárak. Révész Vilmos dr. ismert nevű jogi író, budapesti ügyvéd szerkesztésében II-ik kiadásban jelent meg a Magyar-Német és illetve a Magyar-Angol jogi műszótár. A magyar-német szakszótár kiadója a Tisza Testvérek, a magyar-angol-é a Lingua r. t. bpesti könyvkiadók. A szótárak füzve egyenként 3 P., kötve 4 P. bolti árúak. Megrendelhetők a szerzőnél Budapest, VII., Damjanich-u. 36. sz. aki a pénz előleges beküldése után a kívánt szakszótárt szállítja.

Kihirdetett törvények.

1933. évi XXVII. t. c. a gazdatartozások rendezésével kapcsolatos hitelműveletekről, valamint egyes közmunkák költségeinek fedezéséről.

1933. évi XXVIII. t. c. a Magyar Nemzeti Bank létesítéséről és szabaddalmáról szóló 1924. évi V. törvénycikk kiegészítéséről s módosításáról.

Rendeletok.

135.000/1933. K. M. sz. Az üzleti hirdetések korlátozása és a tisztességtelen versenyről szóló 1923. V. törvénycikk módosítása tárgyában alkotott 1933. évi XVII. t. c. életbeléptetéséről és végrehajtásáról.

162.371/1933. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmiadó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

15560/1933. M. E. sz. A földbirtokrendezés során kiosztott földek 1933. évi törlesztőrészleteinek mérséklése.

2600/1933. P. M. sz. A gazdatartozások fizetésének újabb szabályozása tárgyában kiadott 14000/1933. M. E. számú rendelet egyes pénzügyi rendelkezéseinek végrehajtása.

16300/1933. M. E. sz. A külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengőértékben való befizetéséről szóló 6900/1931 M. E. számú rendelet hatályának meghosszabbítása.

16301/1933. M. E. sz. A külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengőértékben való befizetéséről szóló 7600/1933. M. E. számú rendelet kiegészítése.

16310/1933. M. E. sz. Az aranyban teljesítendő fizetésekről szóló 410/1932. M. E. számú rendelet hatályának újabb meghosszabbítása.

16400/1933. M. E. sz. Az együttesen kezelt közadóhátralékok fizetésére adandó kedvezmények és a közadók behajtásával kapcsolatos rendelkezések

16500/1933. M. E. sz. A betegségi, valamint az öregségi, rokkantsági özvegyi és árvasági biztosítási (társadalombiztosítási) járulékokból származó és egyéb társadalombiztosítási hátralékok fizetésére adandó illetőleg adható kedvezmények.

3000/1933. P. M. sz. A külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengőértékben való befizetéséről szóló 6900/1931. M. E. számú rendeletben megszabott letételi köteleesség mérvének megállapítása.

16200/1933. M. E. sz. A védett birtok felügyeletéről és a védelemmel kapcsolatos végrehajtási és egyéb eljárásról.

180183/1933. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámításról.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Jogtudományi Közlöny (69. évf. 1-4. szám.) Ez a méltán nagy népszerűségnek örvendő magyar jogi szaklapnak az új évben megjelent négy száma is nagyértékű és nivós cikkeket hoz. Az első szám vezető helyén Csorna Kálmán dr. „Az új Törökország

jogi reformja" címen írott cikkét közli, amelyben nagy vonalakban vázolja azokat az átlakulásokat, amelyeken Törökország jogi téren keresztül ment. Megemlékezik a cikk arról is, hogy Törökország a sok jogi reform között új közjegyzői rendtartást is alkotott. Liebermann Leó dr., Havas Károly dr., Hupert Leó dr. és Kelényi Jenő dr. írtak még e számba különböző jogi kérdésekről nívós cikkeket. A 2. szám vezető helyét Juhász Andornak a kuria kiváló elnökének a birói függetlenségről a kuria évnyitó ülésén tartott valósággal esemény számba menő beszédének tartották fenn. Ugyanezzel a tárggyal foglalkozik a 3. szám vezető cikke is, amelyet Admeto Géza dr. budapesti ügyvéd írt. A 4. szám első cikkét Mendelényi Géza dr. kuriai bíró írta s az a Palermoban tartott III. nemzetközi büntetőjogi kongresszusnak az esküdszékről tartott magas nivóju vitáját ismerteti. Minden szám melléklapjaként megjelent az Ügyvédi Közlöny, amelyben több cikk foglalkozik az igazságügyminiszteriumban januárius 15. napján tartott nagy ügyvédi ankét részleteivel, amely közül különös jelentőséggel bír *Lázár Andor* dr. igazságügyminiszternek az a bár nem is kifejezett, de felszólalásaiból kétségtelenül kiérezhető az az álláspontja, hogy a készülő ügyvédi rendtartásnak egyik alap gondolata a numerus claususnak nem ugyan mechanikus, de az autonomia hatáskörében érvényesülő valamely formája lesz.

Magyar jogi szemle. (XV. évf. 1. szám.) Ludvig Rezső kuriai bíró írt e számba „Átértékelés az öröklési jogban" címen értékes vezető cikket, amelyben többek között a bizonytalan gazdasági helyzetre való tekintettel átmenetileg a köteles résznek természetben való megállapítása mellett foglalt állást. Külön cikkeket írtak még *Dávid István* dr. kuriai bíró és *Szászy István* dr. egyetemi magántanár. A szemle rovatban a lap szerkesztő bizottságának kibővítéséről közölnek értesítést s e szerint a szerkesztőbizottság új tagjai lettek: *Király Ferenc* dr. ügyvéd, *Martos Olivér* dr. táblabíró, *Ruhmann Emil* dr. kuriai elnöki tanácsos, *Szászy István* dr. egyetemi magántanár, *Vinczenti Gusztáv* dr. kuriai bíró és *Zöldi Miklós* dr. kir. ügyész. E szám külön mellékleteiként a különböző döntvénytári füzetek ezuttal is megjelentek s ezeken kívül még a büntetőjog téra múlt évi tartalom mutatója.

Polgári jog. (X. évf. 1. szám.) E szám vezetőcikkét „Feladatok" címen *Nyulászi János* dr. írta, aki ezzel a számmal mint főszerkesztő lépett a lap kötetébe. Ezt követően *Földes Mór* dr. írt cikket a gazdavédelmi rendeletben kivételes elbánás alá eső követelésekről. A Jogalkotás rovat vezető helyén ifj. *Nagy Dezső* dr.-nak az országos ügyvédi értekezleten tartott Törvény vagy rendelet című érdekes előadásából közölnek részletet. A Joggyakorlat rovatot a Judicatura kiemelkedő döntései címen rendszeresített állandó rovat vezeti be, amelynek célja, hogy az olvasókat a birói gyakorlat legújabb keletű állásfoglalásairól megbízható áttekintéssel tájékoztassák. A Jogélet és Irodalom rovatban is sok érdekes közleményt hoz e szám.

Magyar törvénykezés. (1934. év 1. 2. szám.) A *Pongrácz Jenő* dr. szerkesztésében megjelenő jogi szaklap két új száma a legújabb rendeletek teljes szövegét, a Forum és Szerkesztő póstája rovatok különböző érdekes közleményeit hozza. A 2. szám mellékleteként megjelent a lap múlt évi tartalom mutatója.

Notariatszeitung. (Az osztrák közjegyzők lapja 76. évf. 1 szám.) E szám élén „Vissza és előretétekintés" címen jelent meg egy érdekes cikk, amely a világválsággal kapcsolatosan a közjegyzőség általános helyzetét vázolja arra a konkluzióra jut, hogy minden államban, ahol szakszerűen kiépített közjegyzőség van, minden okirat szerkesztési tevékenységnek közjegyzői hatáskörbe kell átmennie. Ekként lesz ideálisan megoldva a jogszolgáltatási faktorok hármass osztályozása: az ítélezést gyakorolja a bíróság, a tanusítást és okiratszerkesztést a közjegyző s minden más jogszolgáltatási tevékenység ügyvédi hatáskörbe tartozik. Értékes cikkeket írtak még ebbe a számba *Leonhard Ottó* dr., *Abel Pál* dr., *Reichel Ede* dr., *Krehan János* dr., *Bona Károly* dr. és mások. Különböző joggyakorlati eseteket, híreket, közleményeket és irodalmi szemlét hoz még ez a szám.

Illetékügyi közlöny. (IX. évf. 1. szám.) Vezető helyen közli e szám *Szell József*nek a közigazgatási bíróság másod elnökének januárius hó 8 napján a pénzügyi közigazgatási bíróság megalapításának 50-ik évfordulója alkalmából tartott előadásának ismertetését. A szemle rovatban pénzügyi vonatkozású híreket s folytatólag a legújabb illetékügyi rendeleteket, a szerkesztői üzenetek rovatban pedig különböző illetékügyi kérdésekre válaszokat közöl e szám, amely egyben újtásként vezette be, hogy a joggyakorlat rovatot nem a lap belső szövegében, hanem külön mellékleteként hozza. Ebből az első füzetből közöljük a közigazgatási bíróság 209 számú jogegységi megállapodását, amely szerint „Ha az ingatlan adásvételi szerződésben az a kikötés foglaltatik, hogy a tulajdonjog telekkönyvileg a vevő javára csak a vételár teljes lefizetése után fog bekebeleztetni és a szerződő felek a vételár teljes kifizetése előtt a szerződést hatálytalanították is, a kiszabott vagyonátruházási illeték törlesztésének helye nincs": a 3528/1933 P. számú határozatot, amely szerint „Nem vonható ingatlan adásvételi illeték alá az a jogügylet, amelyben az ingatlan tulajdonosa a vele szerződő félnek csak elővételi jogot biztosít. bár a másik fél az ingatlan megvásárlására feltétlenül kötelezte is magát" s végül a 20732/1932 P. számú határozatot, amely szerint „A szülőkről a gyermekekre — öröklés és ajándékozás útján — átszállott vagyont annak a vizsgálatánál, hogy valamelyik gyermekkel szemben megállapítható-e több átvétel, egységes vagyontömegnek kell tekinteni s így nem vélelmezhető az osztozkodó felek között létrejött újabb illetékköteles vagyonátruházás csupán azért, mert az egyik túlnyomó részben atyai, a másik az anyai vagyonból nyert kilégítést, ha az átvett vagyonrészek együttes értéke nem több az átvevőt a két szülő együttes vagyonából megillető törvényes osztályrész értékénél."

Joggyakorlat.

Magánjog.

1. Anyagi jogszabály, hogy ha valaki *idegen telken épít*, úgy az épület az ingatlan tulajdonosáé lesz, kivéve akkor, ha a beépítés értéke nagyobb, mint az ingatlannak a beépítés előtt való értéke, amely esetben, ha a telek tulajdonosa az építkezésről tudott és ahhoz hozzájárult, illetve tudomásul vétele után az építkezés ellen nyomban nem tiltakozott, úgy a beépítés folytán az ingatlan az építőé lesz és a telek tulajdonosa az ingatlannak a beépítés előtt volt értékét igényelheti. (K. P. V. 5791/1932.)

2. *Halál esetére szóló ajándékozási szerződésnek* csak az olyan jogügyletet lehet tekinteni, amelynek hatálya attól tétetik függővé, hogy a megajándékozott az ajándékozót túlélje. Ha maga az ajándékozó az ajándék elfogadására, vagy visszautasítására határidőt nem szabott, a megajándékozott az ajándékot nem csak a válaszadáshoz rendszerint szükséges idő elteltéig, hanem később is elfogadhatja és ha az ajándékozó a szerződési ajánlat közlése után, de az elfogadási nyilatkozat megtétele előtt meghal, ezt a nyilatkozatot az ajándékozó jogutódaival szemben is joghatályosan megteheti. (K. P. I. 1909/1931.)

3. *Hozomány* létesítéséhez a hozományt adó részéről hozományt adási szándék, vagyis annak világos kifejezése szükséges, hogy a férjnek átadott, vagy kötelező formában megígért vagyont hozományképen adja, illetve igéri. Az okirati kényszer, mint érvényességi kellék ingatlanoknak hozományként való átruházására is kiterjed. (K. P. III. 2761/1932.) (Azonos K. P. III. 1612/1932.)

4. A honorácior minőséget a magasabb elméleti képzettség, vagy magasabb művészet adja. A *gyógyszerész honorácior* s e tekintetben gyógyszerész és gyógyszerész között különbséget tenni nem lehet. A főszerzőt illető vagyont hozadéka nem közszerzemény, *ellenben közszerzeményi elbírálás alá esik a honorácior szerzeményéből az a vagyont, amelyet nem az őt honoráciorra tevő tudományos képzettsége, vagy magasabb művészet útján szerzett.* (K. P. I. 4046/1932.)

5. Ha a külön vagyont tartozó ingatlanon a házasság fennállása alatt építkeztek és így a *különvagyont és közszerzemény*

összevegyül, a közszerzeménynek természetben, vagy pénzben való kiszolgáltatása attól függ, hogy vajjon a közszerzeménynek tekintendő beruházás értéke a külön vagyont értékét meghaladja-e vagy sem. (K. P. I. 4898/1931.)

6. Az aránytalanul csekély ellenérték fejében történő joglemondás a kapott vagy kikötött ellenértéket meghaladó érték erejéig ingyenesnek tekintendő és arra a gyámi törvény 113 §-ának utolsó bekezdése alkalmazandó. Ha azonban az, akinek terhére kiskorúságában ilyen joglemondás történt, olyan időben, amikor nagykorúságát már elérte és azokról a körülményekről, amelyek a megtámadásra jogos okul szolgálhatnának, már tudomást szerzett, gyámjának a joglemondást tartalmazó nyilatkozatát, akár saját kifejezett nyilatkozatával, akár erre ráutaló egyéni magatartásával jóváhagyta, akkor az ekként jóváhagyott jognyilatkozatot többé *meg nem támadhatja.* A gyám jognyilatkozatának a jóváhagyására utaló magatartásnak kell pedig tekinteni különösen azt, ha az, akinek a hátrányára kiskorúságában ez a jognyilatkozat tétetett, a megtámadható ügylet alapján neki járó szolgáltatást nagykorúságának az elérése és az ügylet tudomására jutása után jogfenntartás nélkül elfogadja (K. P. I. 1747/1935.)

7. Ha a *közös végrendeletben* a feleség férjének utóörököszt rendelt, ezt a rendelkezést nem lehet a férj téves feltételezése címén abból az okból hatálytalanítani, hogy a férj a feleség halála után újból megnősült és a másik házasságból gyermeke született. (K. P. I. 1915/1931.)

8. Az örökösök és örökösök hozzátartozói részére készített gyász ruházati cikkek költségét mint *hagyatéki terhet* felszámítani és megállapítani nem lehet. (K. P. I. 1006/1933.)

9. *Köteles részre* jogosultak más jogosult köteles részéért csak annyiban felelősek, amennyiben az általuk kapott érték meghaladja a köteles rész alapjául szolgáló vagyont szerint rájuk eső köteles rész értékét és a felelősség közöttük a törvényes örökrészt meghaladó juttatások arányában oszlik meg. (K. P. I. 2015/1931.)

10. Abból az *ideiglenes szerződésből*, amelyben a szerződő felek kijelentik, hogy az adásvétel tárgyát képező ingatlanok vételára a végleges szerződésben fog rendezést nyerni, kötelmi jog a végleges adásvételi szerződés megkötésére nem származik. (K. P. VI. 3414/1932.)

Illetékjog.

1. Félig kész épület vételénél, ha az eladó az épületet készen tartozik átadni a vevőnek — a vételi illeték a szerződés keltekor volt állapotnak megfelelő ingatlanérték szerint jár, míg az ezt meghaladó értéktől építkezési szerződési illeték fizetendő. (Közig. bir. 4139/1929)

2. Az ingatlan tulajdonjogának jogerős hagyaték átadó végzés alapján történt bekebelezését követően a tulajdonjognak telekkönyvi kiigazítás címén való átírására szolgáló okirat alapján az újabb vagyónátruházási illeték jogosan követelhető. (Közig. bir. 9581/1931. P.)

3. Azért, mert a házastársak az ingatlan vételével kapcsolatban a tulajdonjognak egyenlő arányban való bekebelezése mellett egymás illetőségére a haszonélvezeti jogot is bekebeleztetik, ajándékozási illeték nem követelhető. (Közig. bir. 5906/1930. P.)

4. Ingó adásvételi illeték fizetendő az örökhagyó üzletének az egyik örökös részéről — az üzleti tartozások átvállalása, valamint örökös társaival szemben tartozási és hozomány adási kötelezettség vállalása ellenében — történt átvétele esetén, aminek alapja az átvállalt üzleti tartozásoknak az átadó örökösökre eső része és a fizetni kötelezett hozományok értéke. (Közig. bir. 8052/1931. P.)

5. Nyilvános jelleggel fel nem ruházott magánkorház javára rendelt hagyomány illetékköteles. (Közig. bir. 86731/1932. P.)

6. Az ajándékozó által a fia még életben levő és még születendő gyermekeinek ajándékozott és telekkönyvezett ingatlanaira nézve a fiú halála után a még születendő gyermekek tulajdonosi minőségének törlése mellett a tényleg született két gyermek tulajdonosi minőségének névszerinti telekkönyvi bejegyzése után vagyónátruházási illeték nem jár, ha az ajándékozáskor az egész ingatlan értéke után fizettek illetéket. (Közig. bir. 20276/1930. P.)

7. Ha az örökösök többen vannak és nem hivatalból indítandó meg az örökösödési eljárás, nem lehet a hagyaték be nem jelentése miatt birságot kiszabni az egyik örökösre sem azért, mert csak az egyik örökös kérte az eljárás megindítását. (Közig. Bir. 10446/1931.)

8. A vagyónátruházási illeték kiszabása céljára szükséges adóbizonyítvány kiállítása iránt a helyhatósághoz intézett beadvány illetékmentes. (Közig. bir. 181 sz. jogegységi megállapodás.)

9. Hagyatéki osztályos egyesség esetén az egyes örökösök az után az értéktöbblet után tartoznak élők közötti szerzés jogcímének megfelelő illetéket fizetni, amennyivel az osztályos egyesség alapján többet kapnak annál az értéknél, mint amennyi a rájuk nézve irányadó öröklési jogcímen jutott volna. Tehát végrendelet jogcímén való öröklés esetén, a végrendelet szerint járó örökrész értéke hasonlítandó össze az osztályos egyesség alapján kapott értékkel akkor is, ha a végrendelet szerint járó érték kevesebb, mint amennyi törvényes öröklés esetében járna. (Közig. bir. 182 sz. jogegységi megállapodás.)

10. Közös öröklés esetén, ha több örökös közösen jut az örökség, vagy annak egy része birtokába, az után az örökség, vagy annak része után járó illetéket az abból részesülő örökösök egyetemleges kötelezettséggel tartoznak megfizetni. (Közig. bir. 183 sz. jogegységi megállapodás.)

Szerkesztői üzenetek.

T. N. Értesülést szereztünk mi is az egyik vidéki kamarának arról a határozatáról, hogy egy közjegyzői iroda részére ideiglenes helyettesként nem helyettes, hanem ugyan azon városban székhellyel bíró másik közjegyzőt rendelt ki. Ez az intézkedés nem helyeselhető az általános méltányosság és igazságosság szempontjából különösen ma, amikor az állástalan helyettesek sajnálatosan nagy száma áll helyettesi kirendelésekre bőséges mennyiségben rendelkezésre. Ezeket a helyetteseket segíteni pedig a közjegyzői karnak elemi kötelessége. Nem helyeselhető ez az intézkedés a kamarákhoz nemrégint intézett 37679/1933. I. M. számú rendelet nemes intencióira tekintettel sem. Ez a rendelet ugyanis kifejezetten felhívja a kamarákat arra, hogy „a közjegyzői pályát élethivatásuknak tekintő helyettesek állástalanságának mellőzése, illetve megszüntetése végett a célra vezető intézkedések“ tekintetében adjon véleményt. Vitán felül áll, hogy az illető kamarának fentírt határozata ilyen célravezető intézkedésnek sehogysem minősíthető. De nem helyeselhető a határozat azért sem, mert az ugyanazon székhelyen működő közjegyző, mint a másik irodának ideiglenes vezetésével megbízott helyettes legjobb szándékai s legkifogástalanabb magatartása mellett

is sokat árthat a jövő ügyforgalom szempontjából annak az irodának amelynek helyetteseként működik.

P. J. Arra, hogy örökösödési ügyekben érdemi nyilatkozatot megkeresés következtében a nem illetékes közjegyző jegyzőkönyvbe joghatályosan foglalhasson, kifejezett jogszabály nincs. A 11000/1928. I. M. rendelet 61. §-a ugyanis, bár egy általánosságban mozgó kitévelt „ha tenni valóinak helyes ellátása végett“ tartalmaz, is lényegileg mégiscsak a tárgyalást előkészítő eljárásra vonatkozik (haláleset felvétel kiegészítése, pénzek és értékek őrizetbe vétele, végrendelet kihirdetése stb.); vagyis csupán ilyen előkészítő kérdések tisztázása céljából kereshet meg az illetékes közjegyző a más területen lakók meghallgatása végett más közjegyzőt. A formális szigorú jog nézőpontjából tehát nem lehet kifogás tárgyává tenni, ha valamelyik közjegyző egy másik közjegyző olyan tárgyú megkeresését, hogy hagyatéki ügyben érdemi nyilatkozatot foglaljon jegyzőkönyvbe, nem teljesíti. De lege terenda semmi jogszerű akadályát nem látnók annak, hogy az ilyen megkeresések joghatályossága kimondassék. Ehhez azonban kívánatos volna az ilyen megkeresésekkel okozott költségtöbbletek kérdésének rendezése is, mert ennek a kérdésnek nyitva tartása másirányú sajnálatos tapasztalatok szerint sok kellemetlen kollíziót idézhetne elő, amint hogy például a telekkönyvi szemlék beszerzésére irányuló megkeresések teljesítésénél sok közjegyző olyan költségeket számít fel, amelyeket a felekre áthárítani sehogysem lehet. Pedig mi sem volna természetesebb mint egy olyan általános gyakorlatnak kialakulása, hogy minden közjegyző hagyatéki ügyekben a telekkönyvi szemlék iránt érkezett megkereséseknél csupán a készkiadásait számítsa fel. A meg nem térített munkadíjak ilyen általános gyakorlat mellett kölcsönösen kiegyenlítődnének.

H. B. A bíróságok összesített évvégi statisztikája szerint az örökösödési perek az elmúlt évben tényleg átlagosan jelentős csökkenést mutatnak, holott a hagyatéki ügyekben csökkenés nincs. Ennek oka kézen fekvő s csak az lehet, hogy a közjegyzők a hagyatéki ügyeket lelkiismeretes alaposan s akként intézik el, hogy lehetőleg az átadás alapját képezhető egyesség létesítsék s a perreutasítás a minimumra csökkentessék. Ezt a hallgatóságos elismerést örömmel s jogos büszkeséggel könyveljük a hivatását lelkiismeretesen teljesítő s az érdekelt felek esetleg divergens érdekeinek kiegyenlítésén munkálkodó magyar közjegyzői kar javára.

A kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek állásközvetítését a Magyarországi Kir. Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete látja el (Budapest, VI., Andrassy-ut 50. kir. közjegyzői iroda).

Kéziratokat vissza nem küldünk s azok megőrzését nem vállaljuk.